

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

2021-1-RO01-KA220-YOU-000028555

Pasakykite NE diskriminacijai dėl lyties,
seksualiniam priekabiavimui ir seksualinei prievartai!
#NOT ME

**PROJEKTO REZULTATAS 2 – RINKINYS JAUNIMO
MOKYMAMS
(MOKYMO PROGRAMA, TURINYS IR METHODIKA)**

Atsakomybės apribojimas: „Europos Komisijos parama šio leidinio kūrimui nereiškia turinio patvirtinimo, kuris atspindi tik autorių požiūrį, o Nacionalinė agentūra ir Komisija negali būti laikomos atsakingomis už bet kokią informacijos, esančios jame, naudojimą.“

TURINYS

Įvadas

7

Mokymo programos peržiūra

Curriculum Module 1: Diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos formų pripažinimas

2 mokymo programos modulis: Agresoriaus ir aukos profiliai ir savybės

3 mokymo programos modulis: Vietos ir erdvės, kurios gali atsirasti diskriminacija dėl lyties ir seksualinio priekabiavimo

4 mokymo programos modulis: tinkamos reakcijos ir elgesys diskriminacijos dėl lyties atvejais, seksualinis priekabiavimas, seksualinis prievartavimas

Curriculum Module 5: Diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos gynimo priemonės ir prevencija

1 modulis – Kontaktinių mokymų metodika

1 skyrius. Kas yra diskriminacija dėl lyties, seksualinis priekabiavimas, seksualinis prievartavimas: skirtumai ir lygiai

2 skyrius. Seksualinio priekabiavimo ir kultūrinių skirtumų pripažinimas

3 skyrius. Lyties ir lyties stereotipai

1 DALOMOJI MEDŽIAGA – ATVEJŲ TYRIMAI. 1.2 VEIKLA

1 modulis – Savarankiško mokymosi mokymo metodik

1 skyrius: Kas yra diskriminacija dėl lyties, seksualinis priekabiavimas, seksualinis priekabiavimas: skirtumai ir lygiai

2 skyrius. Seksualinio priekabiavimo ir kultūrinių skirtumų pripažinimas

3 skyrius. Lyties ir lyties stereotipai

1 modulis – mokymo turinys

1 skyrius: Kas yra diskriminacija dėl lyties, seksualinis priekabiavimas, seksualinis priekabiavimas: skirtumai ir lygiai

2 skyrius. Seksualinio priekabiavimo ir kultūrinių skirtumų pripažinimas

3 skyrius. Lyties ir lyties stereotipai

2 modulis – Kontaktinių mokymų metodika

1 skyrius: Agresoriaus profilis

Pasakyk NE diskriminacijai dėl lyties, seksualiniam priekabiavimui ir seksualinei prievartai! 2021-1-R001-KA220-YOU-000028555

PROJEKTO REZULTATAS 2

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

2 skyrius: Jaunų žmonių veiksniai ir savybės, didinantys tikimybę būti diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos auka

2 modulis – Savarankiško mokymosi mokymo metodika

1 skyrius: Agresoriaus profilis

2 skyrius: Jaunų žmonių veiksniai ir savybės, didinantys tikimybę būti diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos auka

STELLOS APAKTOJŲ DALOMOJI MEDŽIAGA

RITERIS SVĖTINANČIUOSE ŠARVUOSE

2 modulis – mokymo turinys

1 skyrius: Agresoriaus profilis

2 skyrius: Jaunų žmonių veiksniai ir savybės, didinantys tikimybę būti diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos auka

3 modulis – Kontaktinių mokymų metodika

Skyrius 1: Vietos ir erdvės, kurios gali atsirasti diskriminacija dėl lyties ir seksualinio priekabiavimo

2 skyrius. Bendradarbiavimas su žmonėmis siekiant užkirsti kelią diskriminacijai dėl lyties ir seksualiniam priekabiavimui

3 modulis – Savarankiško mokymosi mokymo metodika

Skyrius 1: Vietos ir erdvės, kurios gali atsirasti diskriminacija dėl lyties ir seksualinio priekabiavimo

2 skyrius. Bendradarbiavimas su žmonėmis siekiant užkirsti kelią diskriminacijai dėl lyties ir seksualiniam priekabiavimui

3 modulis – mokymo turinys

Skyrius 1: Vietos ir erdvės, kurios gali atsirasti diskriminacija dėl lyties ir seksualinio priekabiavimo

2 skyrius: Bendradarbiavimas su žmonėmis siekiant užkirsti kelią diskriminacijai dėl lyties ir seksualiniam priekabiavimui

4 modulis – Kontaktinių mokymų metodika

1 skyrius: Pagrindinė informacija apie krizines situacijas, susijusias su diskriminacija dėl lyties, seksualinis priekabiavimas ir seksualinis priekabiavimas 90

2 skyrius: Praktinis situacijos sprendimas kaip aukai ir stebėtojai, siekiant suprasti psichinę ir emocinę kančią bei sukurti tinkamą individualią reakciją į ją

Pasakyk NE diskriminacijai dėl lyties, seksualiniam priekabiavimui ir seksualinei prievartai! 2021-1-R001-KA220-YOU-000028555

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

PROJEKTO REZULTATAS 2

4 modulis – Savarankiško mokymosi mokymo metodika

1 skyrius: Pagrindinė informacija apie krizines situacijas, susijusias su diskriminacija dėl lyties, seksualinis priekabiavimas ir seksualinis priekabiavimas

2 skyrius: Praktinis situacijos sprendimas kaip aukai ir stebėtojai, siekiant suprasti psichinę ir emocinę kančią bei sukurti tinkamą individualią reakciją į ją

4 modulis – mokymo turinys

1 skyrius: Pagrindinė informacija apie krizines situacijas, susijusias su diskriminacija dėl lyties, seksualinis priekabiavimas ir seksualinis priekabiavimas

2 skyrius: Praktinis situacijos sprendimas kaip aukai ir stebėtojai, siekiant suprasti psichinę ir emocinę kančią bei sukurti tinkamą individualią reakciją į ją

5 modulis – Kontaktinių mokymų metodika

1 skyrius. Rizika ir apsaugos priemonės nuo diskriminacijos dėl lyties

2 skyrius: Kova su įprastais klaidingais įsitikinimais ir elgesiu

5 modulis – Savarankiško mokymosi mokymo metodika

1 skyrius. Rizika ir apsaugos priemonės nuo diskriminacijos dėl lyties

2 skyrius: Kova su įprastais klaidingais įsitikinimais ir elgesiu

ĮVADAS

Šis mokymo paketas „Kaip pasakyti ne! diskriminacijai dėl lyties, seksualiniam priekabiavimui ir seksualinei prievartai!“ apima mokymo programą, mokymo turinį ir metodiką, skirtą mokymams, reikalingiems jaunimo darbuotojams, instruktoriams, konsultantams, mentoriams ir savanoriams, dirbantiems su jaunimu (18–30 m.) padėti jiems užkirsti kelią diskriminacijai dėl lyties ir kovoti su seksualiniu priekabiavimu bei seksualine prievarta.

Mokymo programa sudaryta iš modulių, kiekviename iš jų nurodant dalykus, kuriuos reikia nagrinėti jaunimo mokymo metu, mokymo tikslus, metodiką, laiką ir reikalingus išteklius.

Mokymų turinys atspindi teorinę mokymosi medžiagą.

Metodika siekiama apmokyti jaunimo darbuotojus, instruktorius, konsultantus, mentorius, savanorius, bendraujančius su jaunimu, siekiant užkirsti kelią diskriminacijai dėl lyties, seksualinio priekabiavimo ir seksualinės prievartos, su kuria gali susidurti jaunimas, suteikiant jiems įgūdžių naudoti tinkamiausius ir veiksmingus metodus, strategijas ir bendravimo bei sąveikos būdai dirbant su jais.

MOKYMO PROGRAMA

Kursą sudaro 5 tiesioginio mokymo moduliai, kurie trunka 18 valandų mokymo ir mokymosi veiklos. Kursas taip pat gali būti laikomas savarankišku mokymusi, kaip aprašyta skyriuje apie metodiką. Mokymosi programa ir mokymo medžiaga bei turinys yra vienodi tiek tiesioginiam mokymui, tiek savarankiškam mokymuisi.

Pasakyk NE diskriminacijai dėl lyties, seksualiniam priekabiavimui ir seksualinei prievartai! 2021-1-R001-KA220-YOU-000028555

PROJEKTO REZULTATAS 2

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

MODULIS	MODULIO PAVADINIMAS	TRUKMĖ
1	Diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos formų pripažinimas	3.5 IS
2	Agresoriaus ir aukos profiliai ir savybės	3.5 val
3	Vietos ir erdvės, kuriose gali atsirasti diskriminacija dėl lyties ir seksualinis priekabiavimas	3.5 val
4	Tinkamos reakcijos ir elgesys diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos atvejais	3.5 val
5	Diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos gynimo priemonės ir prevencija	3.5 val

MODULIS 1: Diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos formų pripažinimas

MOKYMOSI REZULTATAI	TURINYS	MOKYMO METODAI	IŠTEKLIAI	TRUKMĖ
Žinios: Identifikuoti:	1. Kas yra diskriminacija dėl lyties, seksualinis	Vaidmenų žaidimai	Rašikliai	3.5 val

Pasakyk NE diskriminacijai dėl lyties, seksualiniam priekabiavimui ir seksualinei prievartai! 2021-1-R001-KA220-YOU-000028555

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

PROJEKTO REZULTATAS 2

• diskriminacija dėl lyties, seksualinis priekabiavimas, seksualinis prievartavimas; • diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos lygiai; • skirtumai tarp diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos; • kultūriniai skirtumai tarp diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos; • seksas ir lyčių stereotipai. Ilgūdžiai: Tinkamai paaiškinti: • kas yra diskriminacija dėl lyties, seksualinis priekabiavimas, seksualinė prievarta įvairiomis kultūrinėmis sąlygomis • etikos problemos, susijusios su	priekabiavimas, seksualinis prievartavimas: skirtumai ir lygiai 2. Seksualinio priekabiavimo ir kultūrinių skirtumų pripažinimas 3. Lyties ir lyties stereotipai	Simuliacijos Dialogai Protų šturmas grupėse Diskusija	Žymekliai Popierius Konferencinis bloknoras Paskelbkite jį Kompiuteris su internetu ryšiu Vaizdo įrašai „YouTube“.	
---	---	---	--	--

Pasakyk NE diskriminacijai dėl lyties, seksualiniam priekabiavimui ir seksualinei prievartai! 2021-1-R001-KA220-YOU-000028555

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

PROJEKTO REZULTATAS 2

diskriminacija dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos. Kompetencijos: Bendradarbiauti nustatant diskriminaciją dėl lyties, seksualinį priekabiavimą, seksualinę prievartą įvairiomis kultūrinėmis sąlygomis.				
--	--	--	--	--

MODULIS 2: Agresoriaus ir aukos profiliai ir savybės

MOKYMOSI REZULTATAI	TURINYS	MOKYMO METODAI	IŠTEKLIAI	TRUKMĖ
Žinios: Atpažinti: • agresoriaus profilį; • jaunų žmonių veiksniai ir savybės, didinančios tikimybę tapti diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos auka. Gebėjimai: Pasirinkite jaunų žmonių savybes ir savybes, kurios lemia, kad jie yra agresoriai arba padidina tikimybę tapti diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos auka.	1. Agresoriaus profilis. 2. Jaunų žmonių veiksniai ir savybės, didinančios tikimybę tapti diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos auka.	Mokomasis žaidimas Žaidimas vaidmenimis Grupės diskusija	Dalomoji medžiaga Konferencinis bloknotas lapeliai Rašikliai Žymekliai Popierius	3.5 val

Pasakyk NE diskriminacijai dėl lytis, seksualiniam priekabiavimui ir seksualinei prievartai! 2021-1-R001-KA220-YOU-000028555

PROJEKTO REZULTATAS 2

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Kompetencijos: Grupėse vykdykite diskusiją apie agresoriaus ir aukos profilius.				
---	--	--	--	--

MODULIS 3: Vietos ir erdvės, kuriose gali atsirasti diskriminacija dėl lyties ir seksualinis priekabiavimas

MOKYMOSI REZULTATAI	TURINYS	MOKYMO METODAI	IŠTEKLIAI	TRUKMĖ
Žinios: Žinoti Vietos ir erdvės, kuriose gali atsirasti diskriminacija dėl lyties ir seksualinis priekabiavimas. Gebėjimai: Paaiškinkite diskriminacijos dėl lyties ir seksualinio priekabiavimo formas įvairiose vietose ir erdvėse. Kompetencijos: Bendradarbiaukite su žmonėmis, kad išvengtumėte diskriminacijos dėl lyties ir seksualinio priekabiavimo įvairiose vietose ir erdvėse.	1. Vietos ir erdvės, kuriose gali atsirasti diskriminacija dėl lyties ir seksualinis priekabiavimas. 2. Bendradarbiavimas ir komunikacijos metodai, siekiant užkirsti kelią diskriminacijai dėl lyties ir seksualiniam priekabiavimui.	Protų šturmas grupėse Diskusija Vaidmenų žaidimai mažoje grupėje	Rašikliai Žymekliai Popierius Konferencinis bloknotas Lipnūs lapeliai	3.5 val

MODULIS 4: Tinkamos reakcijos ir elgesys diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos atvejais				
Žinios: Identifikuoti psichologinius ir fizinius kančias, susijusias su diskriminacija dėl lyties, seksualiniu priekabiavimu ir seksualiniu prievartavimu, ir individualius būdus, kaip juos įveikti. Gebėjimai: Paaiškinti krizių intervencijos galimybes, sąveikauti ir reaguoti; veiksmų už ir prieš. Kompetencijos: Bendradarbiauti ūmių krizių ir streso metu.	1. Pagrindinė informacija apie krizines situacijas, susijusias su diskriminacija dėl lyties, seksualiniu priekabiavimu ir seksualine prievarta 2. Praktinis situacijos sprendimas kaip aukai ir pašaliniams asmenims, siekiant suprasti psichinę ir emocinę kančią ir sukurti adekvačią individualią reakciją į ją.	Vaidmenų žaidimai mažoje grupėje Grupės diskusija Protų šturmas plačiame plene Paskaita su pagrindinėmis sąvokomis Savirefleksijos	Rašikliai Žymekliai Popierius Konferencinis bloknotas	3.5 val

MODULIS 5: Diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos gynimo priemonės ir prevencija

MOKYMOSI REZULTATAI	TURINYS	MOKYMO METODAI	IŠTEKLIAI	TRUKMĖ
Žinios: Identifikuoti: - apsaugos ir teisių gynimo priemonės nuo diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo ir seksualinės prievartos; - įsitikinimai ir elgesys, kurių nereikėtų perimti sprendžiant diskriminaciją dėl lyties, seksualinį priekabiavimą ir seksualinę prievartą. Pateikite pavyzdžių apie keletą atvejų tyrimų, kurie gali padėti mums atpažinti diskriminaciją dėl lyties, seksualinį priekabiavimą ir seksualinę	- Rizika ir apsaugos priemonės nuo diskriminacijos dėl lyties. - Kova su įprastais klaidingais įsitikinimais ir elgesiu.	Frontalios pamokos su skaidrėmis ir spausdinta medžiaga Žiūrėti vaizdo paaškinimus ir diskutuoti grupėse Viktorinos su IKT priemonėmis (Bamboozle, Socrative,	Rašikliai Žymekliai Popierius Konferencinis bloknatas Lapeliai Nešiojamasis kompiuteris arba išmanusis telefonas	3.5 val

Pasakyk NE diskriminacijai dėl lyties, seksualiniam priekabiavimui ir seksualinei prievartai! 2021-1-R001-KA220-YOU-000028555

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

PROJEKTO REZULTATAS 2

prievartą ateityje. Gebėjimai: Paaiškinkite, kaip užkirsti kelią diskriminacijai dėl lyties, seksualiniam priekabiavimui ir seksualinei prievartai ir į ją reaguoti. Paaiškinkite strategijas, kaip sukurti teigiamus pokyčius išplėstoje bendruomenėje. Kompetencijos: Bendradarbiaukite siekiant didinti informuotumą ir užkirsti kelią diskriminacijai dėl lyties, seksualiniam priekabiavimui ir seksualinei prievartai.		Mentimeter) Vaidmenų žaidimai Lauko žaidimai Protų šturmas individualiai ir grupėse Grupės diskusija Klausimų karuselė Dėlionės metodas		
--	--	--	--	--

MODULISE 1: Diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos formų atpažinimas

Kontaktinio mokymo metodika

1 skyrius: Kas yra diskriminacija dėl lyties, seksualinis priekabiavimas, seksualinis prievartavimas: skirtumai ir lygiai

Veikla 1.1: Diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos apibrėžimai

Trukmė: 35 min

Uždaviniai:

Apibrėžti:

- diskriminacija dėl lyties,
- seksualinis priekabiavimas ir
- seksualinė prievarta

Reikalingi ištekliai / medžiaga:

- Žymeklis
- Konferencinis bloknoras
- PowerPoint
- Kompiuteris
- Projektorius

Aprašymas:

1. Pristatykite šią sesiją paaiškindami, kad dirbant su diskriminacija dėl lyties, seksualiniu priekabiavimu ir seksualine prievarta naudojama daug terminų. (Daugiau informacijos rasite skyriuje Mokymų turinys).

2. Paprašykite dalyvių nustatyti visas jiems žinomas diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo ir seksualinės prievartos rūšis. Išvardykite juos ant flipboard. Diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo ir seksualinės prievartos rūšys gali būti: fizinis smurtas, išžaginimas, prostitucija, priverstinė / ankstyva santuoka, smurtas šeimoje, prekyba lytimi, prievarta prieš vaikus, vyrų nukreipta diskriminacija dėl lyties, seksualinis priekabiavimas ir seksualinis

PROJEKTO REZULTATAS 2

priekabiavimas (pvz., sulaikytų vyrų išžaginimas), žalingos tradicinės praktikos, seksualinis išnaudojimas ir prievarta, emocinis smurtas (moterų ar mergaičių engimas, žeminimas ir bauginimas, kad jos pasijustų mažos, silpnos ir kvailos).

3. Padalinkite grupę į penkias grupes ir paprašykite kiekvienos grupės apibrėžti vieną ar du iš šių terminų: seksualinė prievarta prieš vaikus, smurtas šeimoje, priverstinė santuoka ir vaikų santuoka (taip pat vadinama ankstyva santuoka), smurtas dėl lyties, išžaginimas, seksualinė prievarta, seksualinis išnaudojimas ir seksualinis smurtas.

4. Skirkite grupėms 10 minučių termino paaiškinimui.

5. Aptarkite paaiškinimus plenariniame posėdyje. Išsamiai peržiūrėkite terminus „PowerPoint“ skaidrėse, kad pamatytumėte, ar apibrėžimas koku nors būdu skiriasi.

6. Paaiškinkite kitus terminus naudodami PowerPoint skaidres. (Atkreipkite dėmesį, kad terminai yra tarpusavyje susiję).

Šaltiniai:

Niklas, Barbara (2015). Seksualinis smurtas ir smurtas dėl lyties. Dviejų dienų psichosocialiniai mokymai. Paskelbė Tarptautinės Raudonojo Kryžiaus ir Raudonojo Pusmėnulio draugijų federacijos psichosocialinės paramos informacinis centras, 2015 m., 21 psl. Gauta iš <https://pscentre.org/wp-content/uploads/2018/03/SGBV-A-two-day-psychosocialinis-mokymas-final-version.pdf>

Veikla 1.2: Įvairios diskriminacijos dėl lyties formos, seksualinis priekabiavimas, seksualinė prievarta ir jų rizikos veiksniai

Trukmė: 45 min

Uždaviniai:

Didinti informuotumą apie įvairius diskriminacijos dėl lyties tipus ir priežastis, seksualinį priekabiavimą, seksualinę prievartą.

Ištekliai:

- Popierius,
- rašikliai,
- 1 dalomosios medžiagos kopijos: atvejų analizė

Aprašymas:

PROJEKTO REZULTATAS 2

Ruošdamiesi šiai veiklai, perskaitykite 1 dalomojoje medžiagoje pateiktus atvejų tyrimus. Jie pateikia pavyzdžių, kaip SGBV veikia žmones labai įvairiuose kontekstuose

pasaulis. Atvejo analizės pavadinimus ir istorijas svarbu pritaikyti prie regioninis mokymo kontekstas. Informacija fasilitatoriams pateikiama žemiau, apimanti galimus atsakymus į diskusijos klausimus 1 dalomojoje medžiagoje. Paprašykite dalyvių pasilikti dalomąją medžiagą visą likusį mokymų laiką, nes jie naudos ją keletą kartų.

1. Dalyvius suskirstykite į keturias grupes.
2. Kiekvienai grupei išdalinkite dalomąją medžiagą kartu su popieriumi ir rašikliais pažymi, jei reikia.
3. Kiekvienai grupei paskirkite vieną iš atvejo tyrimų. Paaiškinkite, kad jie turi 20 minučių aptarti atvejų tyrimus ir dalomojoje medžiagoje pateiktus klausimus.
4. Po 20 minučių vėl suburkite grupes ir pakvieskite kiekvieną grupę pristatyti savo diskusijų taškus.

Vykdytojo pastabos plenarinėje diskusijoje apie atvejo tyrimus:

Bendrosios diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos priežastys:

Seksualinis smurtas ir smurtas dėl lyties dažniausiai kyla iš nelygių galios santykių. Tai gali būti tarp vyrų ir moterų, tarp suaugusiųjų ir vaikų arba tarp tos pačios lyties žmonių.

Kitos bendresnės diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo ir seksualinės prievartos priežastys:

- diskriminaciniai socialiniai ir kultūriniai įsitikinimai ir normos
- piktnaudžiavimas alkoholiu ir narkotikais
- teisinės apsaugos trūkumas
- socialinė ir ekonominė diskriminacija

2 skyrius: Seksualinio priekabiavimo ir kultūrinių skirtumų pripažinimas

Veikla 2.1: Diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos ir išgyvenusiujų poreikių poveikis

Trukmė: 60 min

Uždaviniai:

Suprasti diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos psichosocialinį poveikį.

Ištekliai:

Popierius verčiamas, žymekliai, 1 dalomosios medžiagos kopijos: atvejo analizė, iš paskutinio užsiėmimo

Aprašymas:

Ši veikla leidžia dalyviams išsamiau pagalvoti apie diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos poveikį jos paveiktiems žmonėms.

1. Paprašykite dalyvių sudaryti grupes po keturis.
2. Nukreipkite grupes į jų dalomąją medžiagą 1: atvejų analizė. Paaiškinkite, kad jie diskutuos apie diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos poveikį žmonėms, paminėtiems atvejų studijose.
3. Duokite kiekvienai grupei popieriaus lapelį ir žymeklius ir paprašykite ant popieriaus užrašyti tris antraštes:
 - psichologinės pasekmės
 - socialinės pasekmės
 - fizinės pasekmės.
4. Skirkite grupėms 15 minučių perskaityti atvejo analizę ir ant savo popieriuje užrašyti kiekvienos iš aukščiau išvardytų poveikio kategorijų pavyzdžius.
5. Po 15 minučių pakvieskite kiekvieną grupę paeiliui pristatyti savo atradimus. Naudokite toliau pateiktą informaciją, kad užpildytumėte visas diskusijos spragas.
6. Skatinkite dalyvius plenariniame posėdyje aptarti diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos poveikį jų regione. Kokios čia pasekmės moterims, vyrams ir vaikams, nukentėjusiems nuo diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos?

Norėdami vesti diskusijas, žr. mokymo turinio skyrių.

Šaltiniai:

Niklas, Barbara (2015). Sexual and gender based violence. A two-day psychosocial training. Published by International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies Reference Centre for Psychosocial Support, 2015, page 26-27. Retrieved

from: <https://pscentre.org/wp-content/uploads/2018/03/SGBV-A-two-day-psycho-social-training-final-version.pdf>

Veikla 2.2: Palaikantys bendravimo įgūdžiai

Trukmė: 40 min

Uždaviniai:

Norėdami sužinoti, kokie klausimai padeda rinkti informaciją.

Ištekliai:

Nėra

Aprašymas:

Ši veikla suteikia dalyviams galimybę praktiškai užduoti atvirus klausimus. Tačiau, kaip vedėjas, stenkitės neįvesti veiklos vartodami terminą „atviri klausimai“. Užsiėmimo tikslas yra, kad dalyviai išsiaiškintų, kokio tipo klausimai yra naudingi renkant informaciją.

1. Paprašykite dalyvių sudaryti grupes po tris.
2. Paaiškinkite kiekvienos grupės užduotį – padaryti trumpą interviu. Grupė gali pasirinkti interviu temą. Tai gali būti smagi tema, pvz., „Kokia jūsų mėgstamiausia TV programa? arba „Ką tau patinka veikti laisvalaikio? Patarkite grupėms nesirinkti temos, kuri kelia nerimą.
3. Kiekviena grupė turi pasirinkti vieną asmenį, kuris bus pašnekovas; vienas asmuo bus pašnekovas, o vienas – stebėtojas.
4. Tačiau yra viena speciali pokalbio taisyklė. Pašnekovas turi sužinoti kuo daugiau informacijos, jo nesako „taip“ ar „ne“.
5. Pasikeiskite vaidmenis po 5 minučių ir dar po 5 minučių, kad visi turėtų galimybę atlikti visus tris vaidmenis.
6. Plenarinėje veikloje aptarkite:
 - Ar buvo sunku užduoti klausimus? Kas buvo sunku?
 - Koks jausmas buvo tokiu būdu apklaustas?
 - Ką matė stebėtojai?
 - Kokie klausimai tinka šiai specialiai taisyklei?

PROJEKTO REZULTATAS 2

7. Paaiškinkite skirtumą tarp atvirų ir uždarų klausimų. Žiūrėkite skyrių apie mokymų turinį.

Šaltiniai:

Niklas, Barbara (2015). Sexual and gender based violence. A two-day psychosocial training. Published by International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies Reference Centre for Psychosocial Support, 2015, page 38. Retrieved from <https://pscentre.org/wp-content/uploads/2018/03/SGBV-A-two-day-psychosocial-training-final-version.pdf>

Skyrius 3: Lyties stereotipai

Veikla 3.1: Lyties stereotipai

Trukmė: 10 min

Uždaviniai:

Aptarti lyčių stereotipus.

Ištekliai:

- Rašikliai
- Popierius

Aprašymas:

1. Paprašykite mokinių parašyti sakinio tęsinį:

Moterims: jei būčiau vyras, galėčiau/būčiau.....

Jei būčiau ne dvejetainis asmuo, galėčiau / galėčiau

Vyrams: jei būčiau moteris, galėčiau/būčiau.....

Jei būčiau ne dvejetainis asmuo, galėčiau / galėčiau

Ne dvejetainiams asmenims: jei būčiau vyras, galėčiau/būčiau.....

Jei būčiau moteris, galėčiau/galėčiau.....

2. Paprašykite mokinių perskaityti savo sakinius.

3. Nurodykite, ar yra ir panašumų, ir skirtumų tarp dalyvių požiūrio į vaidmenis ir idėjas apie vyrus, moteris ir nedvejatus asmenis.

Šaltiniai:

PROJEKTO REZULTATAS 2

Haspel, Nelen, Rosalinda Terhorst, (2004). Trainers' manual : women workers' rights and gender equality : easy steps for workers in Cambodia, **page 15**. International Labour Office/ILO. Retrieved from <https://www.worldcat.org/title/trainers-manual-women-workers-rights-and-gender-equality-easy-steps-for-workers-in-cambodia/oclc/435410005>

Veikla 3.2: lyties sampratos

Trukmė: 10 min

Uždaviniai:

Su bendraamžiais aptarti lyties sampratas.

Ištekliai:

- Žymeklis / kreida / rašiklis / kt
- Atverčiamoji lenta / lenta / kt

Aprašymas:

1. Klasėje aptarkite, ką autorius turėjo omenyje:
„Moterimi negimstate, bet moterimi tampi“ Simone de Beauvoir
2. Palyginkite besimokančiųjų atsakymus.
3. Aptarkite rezultatus su mokiniais.

Šaltiniai:

Trabe (Spain), Kvindeemuseet (Denmark) and Transcena (Romania) (August 2020). DECIDES EUROPE Preventing gender-based violence. The youth outlook. Manual: Training Programme on Gender-Based Violence, page 5. Published by Interarts Foundation, Spain. Retrieved from <https://www.interarts.net/projects-closed/decides-europe-preventing-gender-based-violence-the-youths-outlook/>

Veikla 3.3: Lyties samprata

Trukmė: 10 min

Uždaviniai:

Atrasti lyties savoką

Ištekčiai:

- Žymeklis / kreida / rašiklis / kt
- Atverčiamoji lenta / lenta / kt

Aprašymas:

1. Nubraižykite lentelę su 2 stulpeliais „Sex“ ir „Gender“
2. Paprašykite mokinių užpildyti lentelę su charakteristikomis „sex“ ir „lytis“

Sex	Gender
Biologinis	Socialiai sukonstruota
Gimė su	Neįgimta
Negalima pakeisti	Galima pakeisti

Aptarkite rezultatus su mokiniais.

Šaltiniai:

Gender Training Workshop. Retrieved from <https://slideplayer.com/slide/4349817/>

1 DALOMOJI MEDŽIAGA – ATVEJŲ TYRIMAI. VEIKLA 1.2

Atvejis 1: diskriminacija dėl lyties, seksualinis priekabiavimas, seksualinė prievarta stichinių nelaimių metu ir priverstinis perkėlimas

Kai žmonės perkeliami, gali padaugėti pranešimų apie diskriminaciją dėl lyties, seksualinį priekabiavimą, seksualinės prievartos atvejus. Tai apima smurtą šeimoje, valdžią turinčių asmenų išnaudojimą, išgyvenimo seksą, sekso vergiją, gaudymą už prekybą žmonėmis, priverstinę/ankstyvą santuoką, fizinį užpuolimą, ginkluotų grupuočių išpuolius (ypač skrydžio metu).

Diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos rizikos veiksniai gali būti:

- atskyrimas nuo šeimos narių
- maisto trūkumas ir pragyvenimo šaltinių trūkumas
- apsaugos trūkumas, susijęs su bendruomenės struktūrų ir teisėtvarkos žlugimu
- nusikaltėlių gaujos, atvykstančios pasinaudoti sumaištimi po nelaimės ir teisėtvarkos sutrikimo
- perpildytos gyvenimo sąlygos.

Atvejis 2: diskriminacija dėl lyties, seksualinis priekabiavimas, seksualinė prievarta konfliktinėse situacijose

Seksualinis smurtas dažnai naudojamas kaip karo strategija arba kankinimo būdas. Juo siekiama demoralizuoti ir destabilizuoti bendruomenę bei palaužti žmonių orumą. Dažniausiai pasitaikančios formos yra:

- išžaginimas, įskaitant grupinį vyrų ir moterų prievartavimą, kurį atlieka ginkluotos grupuotės ar kiti asmenys
- seksualinė vergija
- tėvai ar vyrai verčiami stebėti savo vaikų ar partnerio prievartavimą
- partneriai arba vyrai, priversti prievartauti savo vaikus ar partnerę.

Dauguma diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo ir seksualinio prievartavimo atvejų įvykdomi prieš moteris ir mergaites. Tačiau vyrai ir berniukai taip pat yra taikiniai. Vyrų nukreiptas seksualinis smurtas dažniausiai įvyksta ginkluotų konfliktų metu ir sulaikymo metu. Dažniausiai pasitaikančios formos apima:

- žodinis užpuolimas

- priverstas nusirengti visus drabužius
- vyrų arba moterų kovotojų išžaginimas
- būti priverstas dalyvauti prievartavime
- verčiamas stebėti šeimos narių prievartavimą.

Atvejis 3: Smurtas šeimoje

Smurtas šeimoje dažnai atsiranda dėl galios nelygybės santykiuose. Krizių metu ir po jų dažnai pranešama apie smurto šeimoje padidėjimą. Taip yra iš dalies dėl didelio streso lygio, sukeliančio įtampą santykiuose. Kovoti su smurtu šeimoje gali būti labai sunku, nes jis yra glaudžiai susijęs su kultūrinėmis ir socialinėmis normomis bei lūkesčiais dėl lyčių vaidmenų. Nuo smurto artimoje aplinkoje patyrę žmonės dažnai nesuvokia, kad pažeidžiamos jų pagrindinės žmogaus teisės. Pavyzdžiui, kai kuriose kultūrose manoma, kad vyrai muša savo žmonas arba kad vyras turi teisę mylėtis su žmona kada tik nori. Šiuos suvokimus reikėtų aptarti mokymų metu. Žmonės gali nuspręsti likti įžeidžiančiuose santykiuose dėl daugelio priežasčių, įskaitant:

- baimė prarasti savo vaikus
- baimė dėl savo gyvybės
- ekonominė priklausomybė
- socialinės izoliacijos baimė
- statuso praradimas (ištekėjusios moterys dažnai turi aukštesnį statusą visuomenėje nei vienišos)
- emocinis įsipareigojimas vyrui
- optimistiški lūkesčiai, kad smurtas greitai baigsis
- šeimos grasinimai
- lojalumas šeimai ir smurtautojui
- savęs kaltinimo jausmas.

Atvejis 4: Prievarta prieš vaikus

JT Vaiko teisių konvencija¹⁶ apibrėžia vaiką kaip „asmenį, jaunesnį nei 18 metų, nebent konkrečios šalies įstatymais nustatytas jaunesnis pilnametystės amžius“.

Diskriminacija dėl lyties, seksualinis priekabiavimas, seksualinis prievartavimas prieš vaikus nebūtinai apima fizinį suaugusiojo ir vaiko kontaktą. Tai taip pat apima tokį elgesį, kaip vaikų prašymas nusirengti, vaiko vertimas matyti seksualinius veiksmus

PROJEKTO REZULTATAS 2

ar prievartavimą, suaugusiųjų lytinių organų rodymas siekiant patenkinti suaugusiojo seksualinį potraukį ir vaikų pornografija.

Kodėl vaikai yra labiau rizikuojami nei suaugusieji?

- dėl jų dydžio, amžiaus ir stiprumo
- dėl jų priklausomybės nuo suaugusiųjų
- nes jie neįtraukiami į sprendimų priėmimo procesus.

Kas padidina riziką?

- nelydimas arba atskirtas nuo šeimos
- gyvenant konfliktų ar priverstinio persikėlimo metu
- turintys fizinę ir psichinę negalią
- gyvenimas smurtaujančiuose namų ūkiuose
- mergaitėms gresia tris kartus didesnė rizika nei berniukams.

Kas vaikams trukdo atskleisti smurto atvejį?

- baimė dėl pasekmių (pvz., fizinės bausmės arba šeimos išsiskyrimas)
- bijoti, kad niekas jais nepatikės
- kaltininko manipuliavimas (pvz., dovanų gavimas ir pan.)
- savęs kaltinimas
- apsauga (pvz., vaikai nori apsaugoti nusikaltėlį)
- amžius (pvz., vaikai gali nežinoti, kad yra patyrę seksualinį smurtą)
- fizinė ar protinė negalia (pvz., vaikai gali neregistruoti SGBV).

Šaltiniai:

Niklas, Barbara (2015). Sexual and gender based violence. A two-day psychosocial training. Published by International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies Reference Centre for Psychosocial Support, 2015, page 23-25. Retrieved from: <https://pscentre.org/wp-content/uploads/2018/03/SGBV-A-two-day-psychosocial-training-final-version.pdf>

Mokymo metodologija savarankiškam mokymuisi

Skyrius 1: Kas yra diskriminacija dėl lyties, seksualinis priekabiavimas, seksualinė prievarta: skirtumai ir lygiai

Veikla 1.1: Lyčių aspekto integravimas

Trukmė: 30 min

Uždaviniai:

Didinti informuotumą lyčių lygybės klausimais.

Ištekliai:

Video:

<https://www.youtube.com/watch?v=WZvNcflKBDs&list=PLClktnSjN2ppC6KwwKOO1SRzOmCMnsVku>

Aprašymas:

Paleiskite šį vaizdo įrašą iš Europos lyčių lygybės instituto (EIGE), kad lyčių aspekto integravimas būtų suprantamesnis, ir aptarkite, ar tai svarbu ir kodėl į visas politikos sritis įtraukti lyčių aspektą. Šis vaizdo įrašas yra „sąmoningumas“, vaizdo įrašas, kurio tikslas – didinti sąmoningumą ar supažindinti su tema (Valakas, 2006: 29). Siūlomas vaizdo įrašas yra anglų kalba. Jei nekalbate angliškai, pasirinkote panašų vaizdo įrašą šnekamąja kalba.

Nuoroda:

<https://www.youtube.com/watch?v=WZvNcflKBDs&list=PLClktnSjN2ppC6KwwKOO1SRzOmCMnsVku>

- Peržiūrėję vaizdo įrašą, aptarkite su bendraamžiais užduodami šiuos klausimus:
 - Ar manote, kad lyčių aspekto integravimas naudingas tik moterims?
 - Kaip manote, ką turime omenyje, kai lytimi nurodome skirtingus poreikius?
 - Kaip manote, kuriuose politikos kūrimo etapuose (planavimas, įgyvendinimas, vertinimas) turėtų būti įtrauktas lyčių aspektas?

– Ar galite įsivaizduoti lyčių aspekto integravimo įmonėje pavyzdį?

- Diskusijos pabaigoje pateikite skaidrėje (pvz., naudodami Microsoft Power Point) arba pasidalykite popierine dalomoji medžiaga „Lyčių aspekto integravimas: atidžiau pažvelkite į koncepciją“ ir pabrėžkite pagrindinius proceso elementus. lyčių aspekto integravimo.

Šaltiniai:

Theofilopoulos, Thanasis, Nafsika Moschovakou. (January 2021). Gender Training Manual for Company Actors. Research Center for Gender Equality (KETHI). ISBN 978-960-6737-45-9. Retrieved from:

[https://www.researchgate.net/publication/348663081_Gender_training_manual_for_c](https://www.researchgate.net/publication/348663081_Gender_training_manual_for_company_actors?enrichId=rgreq-a8df382ba7b73fbe6e501c632620ab49-)
[ompany_actors?enrichId=rgreq-a8df382ba7b73fbe6e501c632620ab49-](https://www.researchgate.net/publication/348663081_Gender_training_manual_for_company_actors?enrichId=rgreq-a8df382ba7b73fbe6e501c632620ab49-)

[XXX&enrichŠaltiniai=Y292ZXJQYWdIOzM0ODY2MzA4MTtBUzo5ODI1MjY2MDQ2MjM4NzJAMTYxMTI2NDAwNTM1OA%3D%3D&el=1_x_2&_esc=publicationCoverPdf](https://www.researchgate.net/publication/348663081_Gender_training_manual_for_company_actors?enrichId=rgreq-a8df382ba7b73fbe6e501c632620ab49-XXX&enrichŠaltiniai=Y292ZXJQYWdIOzM0ODY2MzA4MTtBUzo5ODI1MjY2MDQ2MjM4NzJAMTYxMTI2NDAwNTM1OA%3D%3D&el=1_x_2&_esc=publicationCoverPdf)

Veikla 1.2: Daugybė seksualinio ir smurto dėl lyties veidų

Trukmė: 20 min

Uždaviniai:

Tobulinti žinias apie įvairius seksualinio ir lyties smurto tipus.

Ištekliai:

Video:

<https://www.youtube.com/watch?v=qizARPhgn2l&t=7s>

<https://www.youtube.com/watch?v=ATrQ--H07bl&t=47s>

Aprašymas:

1. Pažiūrėkite 2 vaizdo įrašus
2. Su bendraamžiais aptarkite seksualinio ir smurto dėl lyties rūšis. 5 klausimai apie smurtą dėl lyties:
 - Kas yra smurtas dėl lyties?
 - Kas kenčia nuo smurto dėl lyties?
 - Kokios yra skirtingos smurto dėl lyties formos?

- Kokios yra smurto dėl lyties pasekmės?

Skyrius 2: Seksualinio priekabiavimo ir kultūrinių skirtumų pripažinimas

Veikla 2.1: Seksualinis priekabiavimas akademinio mokslų, inžinerijos ir medicinos srityse

Trukmė: 60 min

Uždaviniai:

Didinti informuotumą apie seksualinį priekabiavimą akademiname moksle, inžinerijoje ir medicinoje.

Ištekliai:

Video:

<https://www.nationalacademies.org/our-work/sexual-harassment-in-academia>

Aprašymas:

1. Žiūrėkite vaizdo įrašą.

2. Aptarkite su bendraamžiais:

- Koks yra dažniausiai pasitaikantis priekabiavimo tipas?
- Kokių veiksmų rekomenduojama imtis, jei jaučiate, kad prie jūsų seksualiai priekabiuojama?
- Kodėl mūsų visuomenėje svarbu suvokti priekabiavimą?

Veikla 2.2: Kultūriniai požiūriai į seksualinę prievartą – studentų istorijos

Trukmė: 10 min

Uždaviniai:

Didinti supratimą apie kultūrinius seksualinės prievartos skirtumus.

Ištekliai:

Video:

<https://www.internationalstudentinsurance.com/explained/cultural-views-sexual-assault-video.php>

Aprašymas:

1. Žiūrėkite vaizdo įrašą
2. Aptarkite su bendraamžiais:
 - Kas yra seksualinis smurtas?
 - Ar daugumą seksualinių prievartavimų įvykdo nepažįstami žmonės?
 - Ar seksualinė prievarta yra aistros nusikaltimas, kai kas nors praranda kontrolę?
 - O kaip su apranga, kurią dėvi moterys? Jie to prašo...
 - Jei auka nebandė atsikirsti ir (arba) pabėgti; ar jie tikrai patyrė seksualinę prievartą?
 - Kaip atrodo seksualinis nusikaltėlis?
 - Kiek metų po seksualinės prievartos galite perduoti asmenį policijai?
 - Jei pranešu, kad patyriau seksualinę prievartą, kas nutiks?
 - Ar galiu pasirinkti, ką darys policija?
 - Kokią bausmę gaus seksualinis nusikaltėlis?

Skyrius 3: Lyčių stereotipai

Veikla 3.1: Lyčių normos ir stereotipai

Trukmė: 75 min

Uždaviniai:

Didinti supratimą, kaip iššūkį keliančios lyčių normos, sekso stereotipai užkerta kelią smurtui dėl lyties, prisideda prie taikos

Ištekliai:

Video:

<https://www.youtube.com/watch?v=Z1Vnw3W4cLc>

Aprašymas:

1. Žiūrėkite vaizdo įrašą
2. Aptarkite su bendraamžiais:
 - Kokie veiksniai lemia lyčių vaidmenų stereotipus?
 - Kas yra lyčių stereotipai ir kaip jie veikia žmonių gyvenimus?

Veikla 3.2 Lyčių stereotipų ištakos ir turinys **Trukmė: 15 minutes**

Uždaviniai:

Didinti informuotumą apie lyčių stereotipų kilmę ir turinį.

Ištekliai:

Video:

<https://www.youtube.com/watch?v=y-pPF7qTCQo>

Aprašymas:

1. Žiūrėkite vaizdo įrašą
2. Aptarkite su bendraamžiais:
 - Kaip stereotipai gali paveikti lyčių vaidmenis ir santykius?
 - Ar lyčių stereotipai vis dar aktualūs šiandieninėje visuomenėje?
 - Kaip stereotipai veikia visuomenę?
 - Kaip pašalinami lyčių stereotipai?

Mokymų turinys

Skyrius 1: Kas yra diskriminacija dėl lyties, seksualinis priekabiavimas, seksualinė prievarta: skirtumai ir lygiai

Sąvokų apibrėžimas:

Diskriminacija dėl lyties, seksualinis priekabiavimas ir seksualinis priekabiavimas yra plačiausia sąvoka ir apima visas kitas. Tai apima fizinį, seksualinį ir emocinį smurtą. Diskriminacija dėl lyties, seksualinis priekabiavimas ir seksualinis priekabiavimas yra viena iš sunkiausių smurto formų, su kuria susiduriama dėl su tuo susijusios socialinės stigmatos ir tabu. Diskriminacija dėl lyties, seksualinis priekabiavimas ir seksualinis priekabiavimas yra naudojami apibūdinti smurtą, vykdomą prieš vyrus ir berniukus, taip pat prieš lesbietes, gėjus, biseksualus, transseksualius ir interseksualius asmenis (LGBTI) dėl jų seksualinės orientacijos ir (arba) lytinės tapatybės. „LGBTI“ apima platų asortimentą tapatybių, kurios dalijasi patirtimi, kad nepatenka į visuomenės lyčių normas.

Lentelė 1: Diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos sampratos

Sąvokos		
Diskriminacija dėl lyties	Seksualinis priekabiavimas	Seksualinė prievarta
Diskriminacija dėl lyties iki šiol dažniausiai buvo susijusi su moterų diskriminacija (Shen, 2021).	Seksualinis priekabiavimas buvo apibūdinamas kaip patriarchato veikimo būdas: vyrai ir toliau tvirtina savo valdžią prieš moteris. (Meyer, 2008).	seksualinis prievartavimas yra susijęs su užpuolimais, kurių metu užbaigtas arba bandomas fizinis kontaktas prieš suaugusįjį (18 metų ar vyresnis) arba seksualinė prievarta prieš vaikus ar kiti seksualiniai veiksmai (pvz., ekshibicionizmas, sekstingas, seksualinis priekabiavimas, prisilietimas arba priverstinis prisilietimas ar glamonėjimas viešoje vietoje, t.y., froteurizmas)

PROJEKTO REZULTATAS 2

		(Williams, Walfield, 2016).
“bet koks skirtumas, išskyrimas ar apribojimas, padarytas remiantis socialiai sukonstruotais lyčių vaidmenimis ir normomis, kurie neleidžia asmeniui naudotis visomis teisėmis“ (World Health Organization 2001).	Seksalinis priekabiavimas: „(Ne)pageidautinas seksualinis pažanga, seksualinės paslaugos prašymai ir kitoks seksualinio pobūdžio žodinis ir fizinis elgesys yra seksualinis priekabiavimas, kai 1) pareiškimas yra netiesiogiai arba aiškiai pateikiamas kaip asmens darbo sąlyga arba sąlyga, 2) asmens paklusnumas tokiam elgesiui arba jo atmetimas yra pagrindas priimant sprendimus dėl darbo, turinčių įtakos asmeniui, arba 3) tokiu elgesiu siekiama nepagrįstai trukdyti asmens darbui arba sukurti bauginantį, priešišką ar įžeidžiantį darbą. Aplinka” (Reischl & Smith, 1989).	

Lentelė 2: Apibrėžimai, susiję su diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos sąvokomis

Sąvoka	Apibrėžimas
Seksalinė prievarta prieš vaikus	Seksalinės prievartos prieš vaikus terminas paprastai vartojamas kalbant apie bet kokią seksualinę veiklą tarp vaiko ir artimai giminingo šeimos nario (kraujomaiša) arba tarp vaiko ir suaugusio ar vyresnio vaiko,

PROJEKTO REZULTATAS 2

	nepriklausančio šeimai. Tai apima arba aiškią jėgą, arba prievartą, arba tais atvejais, kai auka negali duoti sutikimo dėl savo jauno amžiaus, numanoma jėga.
Smurtas šeimoje	Smurtas šeimoje – tai terminas, naudojamas apibūdinti smurtą, vykstantį tarp intymių partnerių (sutuoktinių, vaikinų/merginių), taip pat tarp kitų šeimos narių. PSO tai apibrėžia kaip intymaus partnerio ar buvusio partnerio elgesį, sukeliantį fizinę, seksualinę ar psichologinę žalą, įskaitant fizinę agresiją, seksualinę prievartą, psichologinę prievartą ir kontroliuojantį elgesį.
Priverstinė santuoka ir vaikų santuoka (taip pat vadinama ankstyva santuoka)	Priverstinė santuoka yra asmens santuoka prieš jo valią. Vaikų santuoka yra oficiali santuoka arba neoficiali sąjunga iki 18 metų. Pastaba: nors kai kurios šalys leidžia tuoktis iki 18 metų amžiaus, tarptautiniai žmogaus teisių standartai priskiria jas vaikų santuokoms, motyvuodami tuo, kad jaunesni nei 18 metų asmenys negali duoti informuoto sutikimo. Todėl vaikų santuoka yra priverstinės santuokos forma, nes vaikai nėra teisiškai kompetentingi sudaryti tokias sąjungas.
Smurtas dėl lyties	Smurtas dėl lyties yra bendras terminas, apibūdinantis bet kokią žalingą veiksmą, kuris sukelia arba gali sukelti fizinę, seksualinę ar psichologinę žalą arba

	kančią moteriai, vyrui, mergaitei ar berniukui arba ne dvejotiniam asmeniui. jų lyties. GBV yra lyčių nelygybės ir piktnaudžiavimo valdžia rezultatas. GBV apima seksualinį smurtą, smurtą šeimoje, prekybą žmonėmis, priverstinę ar ankstyvą santuoką, priverstinę prostituciją, seksualinį išnaudojimą ir prievartą bei išteklių, galimybių ir paslaugų neigimą, bet neapsiriboja jomis.
Prievartavimas	Išžaginimas – tai fizinis priverstinis ar kitoks priverstinis įsiskverbimas į makštį, išangę ar burną varpa ar kita kūno dalimi, net jei nežymus. Tai taip pat apima daikto prasiskverbimą į makštį ar išangę. Išžaginimas apima santuokinį išprievartavimą ir analinį prievartavimą/sodomiją. Bandytas tai padaryti žinomas kaip pasikėsinimas išžaginti. Asmens išžaginimas dviejų ar daugiau nusikaltėlių yra žinomas kaip grupinis išžaginimas.
Seksualinė prievarta	Seksualinė prievarta yra bet koks realus arba grasinamas fizinis seksualinio pobūdžio įsibrovimas, tiek prievarta, tiek lygiavertėmis ar prievartinėmis sąlygomis.
Seksualinis išnaudojimas	Seksualinis išnaudojimas – tai bet koks faktinis arba bandymas piktnaudžiauti pažeidžiamumo, skirtingos galios ar pasitikėjimo padėtimi seksualiniais tikslais, įskaitant, bet neapsiribojant,

PROJEKTO REZULTATAS 2

	piniginės, socialinės ar politinės naudos iš kito seksualinio išnaudojimo. Kai kurios priverstinės prostitucijos rūšys gali būti priskirtos šiai kategorijai.
Seksualinis smurtas	Apibūdinami seksualinio pobūdžio veiksmai, atliekami prieš bet kurį asmenį jėga, grasinimu jėga ar prievarta. Prievartą gali sukelti tokios aplinkybės kaip smurto baimė, prievarta, sulaikymas, psichologinė priespauda ar piktnaudžiavimas valdžia. Jėga, grasinimas jėga ar prievarta taip pat gali būti nukreiptas prieš kitą asmenį. Seksualinis smurtas taip pat apima seksualinio pobūdžio veiksmus, atliekamus pasinaudojant prievarta aplinka arba asmens negebėjimu duoti tikrą sutikimą. Be to, tai apima seksualinio pobūdžio veiksmus, kuriuos asmuo yra priverstas atlikti jėga, grasinimu jėga ar prievarta prieš tą asmenį ar kitą asmenį arba pasinaudojant prievartos aplinka arba asmens negebėjimu duoti tikrą sutikimą. Seksualinis smurtas apima tokius veiksmus kaip prievartavimas, seksualinė vergovė, priverstinė prostitucija, priverstinis nėštumas ar priverstinė sterilizacija

Šaltiniai: Niklas, Barbara (2015). Sexual and gender based violence. A two-day psychosocial training. Published by International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies Reference Centre for Psychosocial Support, 2015, page 38. Retrieved from <https://pscentre.org/wp-content/uploads/2018/03/SGBV-A-two-day-psychosocial-training-final-version.pdf>

Skyrius 2: Seksualinio priekabiavimo ir kultūrinių skirtumų pripažinimas

Diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo ir seksualinės prievartos pasekmės:

Psichologinės pasekmės:

- Emocinės pasekmės apima: nerimą, baimę, nesaugumą, pyktį, gėdą, neapykantą sau, savęs kaltinimą, atsiribojimą ir beviltiškumą.
- Kognityvinės pasekmės yra: susikaupimo sunkumai, padidėjęs budrumas (pvz., kai žmonės nuolat jaučiasi budrūs, kas vyksta aplinkui), pakartotinis traumuojančio įvykio išgyvenimas su prisiminimais, košmarais ar įkyriais prisiminimais (tai gali sukelti daug skirtingų veiksmų).
- Elgesio pasekmės yra: negalėjimas miegoti, vengimas (pvz., kai kurie išgyvenusieji linkę vengti tam tikrų situacijų, kurios jiems primena traumuojančią įvykį), socialinė izoliacija, atsiribojimas, valgymo elgesio pokyčiai ar piktnaudžiavimas narkotinėmis medžiagomis.
- Psichikos sveikatos pasekmės: depresija, potrauminio streso sutrikimas, nerimo sutrikimas, valgymo sutrikimas ir piktnaudžiavimas narkotinėmis medžiagomis.

Socialinės pasekmės:

- Socialinės pasekmės priklauso nuo vietovės kultūrinio konteksto. Daugelyje kultūrų išgyvenusieji yra stigmatizuojami ir izoliuojami. Jie dažnai kaltinami dėl įvykio, o ne kaltininkas, pavyzdžiui, dėl drabužių, kuriuos jie dėvėjo, arba dėl elgesio. Stigma taip pat paveiks išgyvenusio asmens šeimą ir platesnį tinklą. Tai gali lemti partnerių/šeimų/bendruomenių atstūmimą, atsiskyrimą nuo vaikų, funkcijų praradimą visuomenėje, darbo ir pajamų praradimą.
- Išgyvenusieji taip pat gali turėti sunkumų tęsdami seksualinius santykius su partneriu. Tai gali sukelti įtampą ir iššūkius santykiuose, ypač jei išgyvenusieji nusprendžia neatskleisti savo partneriui smurto įvykio.

Fizinės pasekmės:

- Fizinės pasekmės, pvz., lytiniu keliu plintančios ligos (pvz., ŽIV) arba sužalojimai, taip pat gali atsirasti dėl diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos. Kai kuriose kultūrose patiems išgyvusiems gali kilti didelė

PROJEKTO REZULTATAS 2

fizinė rizika, jei bendruomenė žino apie smurto incidentą. Taip pat padidėja savižudybės rizika dėl daugybės psichologinių, fizinių ir socialinių pasekmių.

Išgyvenusioms moterims būdingos pasekmės:

Diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo ir seksualinės prievartos pasekmės vyrams ir moterims gali būti skirtingos. Išgyvenusios moterys (ty moterys ir mergaitės) gali susidurti su:

- nėštumas ir būtinybė išnešioti smurtautojo vaiką iki termino
- priverstinai tekėti už nusikaltėlio, kad išlaikytų šeimos garbę
- tolesnio smurto pavojus
- nerandant partnerio
- turi sunkumų užsidirbti pragyvenimui
- neigiamos jos pačios bendruomenės pasekmės. Jei moteris nusprendžia palikti savo partnerį, pavyzdžiui, dėl smurto šeimoje, ji gali būti stigmatizuota. Ji gali būti vertinama kaip savanaudė, siekianti savo, o ne vaikų gerovės.

Išgyvenusiems vyrams būdingos pasekmės:

Išgyvenę vyrai susiduria su panašiomis pasekmėmis kaip ir išgyvenusios moterys. Tačiau vyrai ir berniukai, paveikti diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos, gali susidurti su savo įvaizdžiu ir socialiniu identifikavimu dėl šių priežasčių:

- Diskriminacija dėl lyties, seksualinis priekabiavimas, seksualinis prievartavimas meta iššūkį bendram požiūriui į vyriškumą, t. y. vyrai ir berniukai turi būti stiprūs, kontroliuojantys ir dominuojantys. Nusikaltėliai dažnai naudoja vyrišką seksualinį smurtą, kad paverstų asmenį silpna, pažeidžiama, bejėgiška auka – ypatumai, kurie, deja, dažniausiai siejami su buvimu moterimi. Tai labai sunku, atsižvelgiant į vyraujančią požiūrį, kad moterys yra žemesnės padėties.
- Priverstas seksualiniams aktams su kitu vyru tiesiogiai meta iššūkį vyro seksualinei būklei. Tai verčia išgyvenusius suabejoti savo seksualine orientacija. Tai ypač sunku kultūrose, kur homoseksualumas yra tabu arba draudžiamas įstatymų.
- Priklausomai nuo kultūrinio konteksto, vyrai gali labai nenoriai kalbėti apie tai, kad yra nukentėję. Jie jaučiasi gėdinami, silpni ir kalti. Jie bijo būti paženklinėti homoseksualiais arba biseksualiais visuomenėse, kuriose bet koks seksualinis

PROJEKTO REZULTATAS 2

kontaktas tarp dviejų vyrų yra tabu. Todėl tikėtina, kad jie tylės šiuo klausimu ir liks izoliuoti.

Informacija treneriams apie atvirus ir uždarus klausimus:

Atviri klausimai – tai klausimai, prasidedantys tokiais žodžiais kaip, kas, kada, kaip, kas, kodėl,

koku būdu. Paprastai jie reikalauja daugiau nei vieno žodžio atsakymo, todėl jie yra naudingi

sužinoti daugiau apie asmenį ar situaciją. Kita vertus, į uždarus klausimus galima atsakyti vienu žodžiu arba trumpa fraze.

Pavyzdžiui:

- Atviras klausimas: „Kaip sekasi vienam auginti vaikus?“
- Uždaras klausimas: „Ar sunku vienam auginti vaikus?“

Arba

- Atviras klausimas: „Kokia buvo ta patirtis?“
- Uždaras klausimas: „Ar tai buvo baisu?“

Informacija treneriams apie principų įgyvendinimą praktikoje:

Sauga:

- Pristatykite save ir teikiamas paslaugas bei skaidriai atlikite visus veiksmus.
- Pasirūpinkite, kad kambarys būtų laisvas; jei įmanoma, tai tylu ir privatu.
- Išlikite ramūs, net jei asmuo labai susijaudinęs.
- Būkite šalia.
- Padėkite asmeniui nustatyti ir pašalinti tiesioginius saugos pavojus.
- Stenkitės rasti sprendimus dėl nuolatinės rizikos.
- Nedarykite nieko, kas kelia grėsmę išgyvenusio asmens ar jo šeimos saugumui.
- Pabrėžkite, kad smurto situacija baigėsi, kad jie išgyveno ir dabar yra saugūs (jei taip yra).
- Su išgyvenusiu asmeniu parengti individualų saugos planą. Pasistenkite rasti vietas, kur jis/ji jaustųsi saugus.

Konfidencialumas:

- Įsitikinkite, kad visa surinkta informacija apie išgyvenusį yra saugiai saugoma (pvz., failai turi būti užrakinti, dokumentai kompiuteryje apsaugoti slaptažodžiu).
- Jei jums reikia dalytis informacija apie maitintojo netekusį asmenį su išorine organizacija, pirmiausia turite gauti raštišką maitintojo netekusio asmens sutikimą

PROJEKTO REZULTATAS 2

arba vieno iš tėvų ar globėjų sutikimą, jei maitintojo netekęs asmuo yra vaikas (žr. langelį toliau). Nespauskite išgyvenusio asmens duoti sutikimą.

- Dalinkitės tik būtina ir svarbia informacija (ne visa detale) su kitais, dalyvaujančiais teikiant pagalbą (gavę raštišką sutikimą). Informuotas sutikimas reiškia, kad maitintojo netekęs asmuo bus informuotas, kokia informacija bus dalijamasi, su kuo ir dėl kokios priežasties.

- Nesidalinkite jokia informacija apie maitintojo netekusį asmenį ar jo padėtį (pvz., nenurodykite jo vardo ar kitos tapatybės nustatymo informacijos) su niekuo kitu – namuose ar darbo vietoje.

- Teikiant paslaugas venkite identifikuoti SGBV išgyvenusius asmenis.

Išgyvenusiems žmonėms gali kilti pavojus, kad bendruomenė juos atpažins, jei jie lankys specializuotas programas. Šią riziką galima sumažinti atsižvelgiant į specialius SGBV išgyvenusių asmenų poreikius platesnėse psichosocialinėse programose.

Konfidencialumo išsaugojimo išimtys:

- Kai išgyvenęs asmuo gali bandyti susižaloti
 - Kai yra pavojus, kad išgyvenęs asmuo gali pakenkti kitiems
 - Kai vaikui gresia pavojus
 - Kai nacionaliniai ar tarptautiniai įstatymai ar politika reikalauja privalomo pranešimo (pavyzdžiui, dėl humanitarinio personalo seksualinio išnaudojimo ir prievartos).
- Labai svarbu, kad išgyvenusieji būtų informuoti apie privalomo pranešimo priežastis – pageidautina prieš pradėdant aiškinti, kas jiems nutiko. Jiems turi būti aiškiai pasakyta, kad apie tai, ką jie pasakys, reikės pranešti dėl nacionalinių, tarptautinių įstatymų ar politikos. Tai suteikia jiems galimybę tęsti savo istoriją arba sustoti šiuo metu.

Pagarba:

- Nespauskite žmogaus kalbėti ir atskleisti.
- Būkite kantrūs ir malonūs. Neteiskite žmogaus.
- Priimk jausmus. Išgyvenusieji kartais jaučia, kad jų emocijos, mintys ir elgesys yra keisti. Paaiškinkite, kad jų reakcijos yra normalios.
- Informuokite asmenį apie galimus siuntimus, bet neverskite jo/jo imtis jokių veiksmų.
- Jei maitintojo netekęs asmuo nori, kad jį apklaustų ar apžiūrėtų jo lyties asmuo, pasirūpinkite, kad būtų prieinami darbuotojai.
- Sumažinkite, kiek kartų išgyvenusiam reikia perpasakoti savo istoriją.
- Kai kurie smurtą šeimoje išgyvenę asmenys nusprendžia pasilikti smurtiniuose santykiuose. Net ir tokiose situacijose jokie veiksmai neturėtų būti atliekami prieš smurto artimoje aplinkoje nukentėjusio asmens valią.

Nediskriminavimas:

- Apmąstykite savo išankstines nuostatas ir prielaidas.

- Siūlyti paramą visiems be diskriminacijos dėl lyties, amžiaus, negalios, rasės, odos spalvos, kalbos, religinių ar politinių įsitikinimų, seksualinės orientacijos, statuso ar socialinės klasės ir kt.

Skyrius 3: Lyčių stereotipai

Situacijų kortelės:

Pav. 1: Santuoka (Haspel and Terhorst, 2004)

Pav. 2: Vyrų lošia ir geria (Haspel and Terhorst, 2004)

Pav 3: Paauglys vaikiną eina į mokyklą, o mergina dirba (Haspel and Terhorst, 2004)

Pav 4: Moteris atlieka namų ruošos darbus, o vyras ilsisi (Haspel and Terhorst, 2004)

Pav 5: Moteris mechanikė (Haspel and Terhorst, 2004)

Situacijų kortelės:

Veiklos/situacijos (Haspel and Terhorst, 2004):

1. drabužių skalbimas
2. indų plovimas
3. namų valymas
4. maisto ruošimas
5. padėti vaikams atlikti namų darbus
6. aprengti vaikus į mokyklą
7. mažų vaikų plovimas
8. vaikų maitinimas
9. televizoriaus žiūrėjimas
10. lošimas/gėrimas
11. mažų gyvūnų (vištų / kiaulių) šėrimas
12. pinigų laikymas
13. drabužių taisymas
14. žindymas
15. skutimasis
16. arimas
17. ryžių sodinimas
18. statybos darbai
19. audimas
20. būdama nėščia
21. dalyvaujant kaimo susirinkime
22. maisto pirkimas turguje
23. taisant namą
24. eidamas į šventyklą

Moterų veiklos	Vyrų veiklos
----------------	--------------

PROJEKTO REZULTATAS 2

Šaltiniai

- Ebbesen, M. (2011). Cross cultural principles for bioethics. In G.D. Gargiulo & A. McEwan (Eds.). *Advanced biomedical engineering* (pp.157-183).
- Miller, T. E., & Schuh, J. H. (2005). *Promoting reasonable expectations: Aligning student and institutional views of the college experience*. Jossey-Bass.
- Newman, J. L., Fuqua, D. R., Gray, E. A., & Simpson, D. B. (2006). Gender differences in the relationship of anger and depression in a clinical sample. *Journal of Counseling & Development*, 84, 157-161.
- Nelien, H., Terhorst, R. (2004). Trainers' manual: women workers' rights and gender equality : easy steps for workers in Cambodia, page 15. International Labour Office/ILO. Retrieved from <https://www.worldcat.org/title/trainers-manual-women-workers-rights-and-gender-equality-easy-steps-for-workers-in-cambodia/oclc/435410005>.
- *Is this sexual harassment: <https://www.youtube.com/watch?v=Ur8G8kOYEfl>
- *Judicial of Ghana. (2019). Training Manual Gender-based Violence Training for Child-friendly GBV Courts in Ghana. Published by: UNICEF Ghana and Judicial Service of Ghana. Retrieved from <https://www.unicef.org/ghana/media/3306/file/Module%20%20-%20Gender-Based%20Violence.pdf>
- *Sexual Harassment in the Workplace: <https://www1.nyc.gov/site/cchr/media/sexual-harassment-campaign.page>
- *Sexual harassment on the rise in German workplace: study: <https://www.dw.com/en/sexual-harassment-on-the-rise-in-german-workplace-study/a-50979194>
- *Sexual Assault Awareness & Safety:
<https://www.internationalstudentinsurance.com/explained/sexual-assault.php>
- *Sexual Assault Kit Initiative (SAKI):
<https://www.phoenix.gov/police/sexual-assault-kit-initiative>
- *Serious Sexual Assaults Campaign: <https://www.westyorkshire.police.uk/staysafe>
- Women and COVID-19 - UN Chief Video Message (9 April 2020):
https://youtu.be/ZIATLVKZ_ag
- *Zernike, K. (2016, February 29). Testing for joy and grit? Schools nationwide push to measure students' emotional skills. *The New York Times*.
http://www.nytimes.com/2016/03/01/us/testing-for-joy-and-grit-schools-nationwide-push-to-measure-students-emotional-skills.html?_r=0

MODULIS 2: Profiles and characteristics of aggressor and victim

Kontaktinio mokymo metodika

Skyrius 1: Agresoriaus profilis

Veikla 1.1: Mokomasis žaidimas – Agresoriaus rizikos veiksniai ir savybės

Trukmė: 40 min

Uždaviniai:

Suprasti rizikos veiksnius ir ypatybes, lemiančias, kad asmuo tampa agresoriumi diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos atvejais.

Išteklių:

- Dalomoji medžiaga su rizikos veiksniais ir agresoriaus savybėmis
- Konferencinis bloknatas
- Rašikliai
- Žymekliai
- Keturių skirtingų spalvų paštomatai

Aprašymas:

1. Sukurkite dalomąją medžiagą, kurioje sumaišykite rizikos veiksnius ir ypatybes visais lygmenimis (išsamiau žr. Mokymų turinio skyrių), kurie nulems, kad asmuo taps agresoriumi diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo ar seksualinės prievartos atvejais. Į šį sąrašą įtraukite kai kuriuos nereikšmingus veiksnius. Sudarykite bent 30 veiksmų ir savybių sąrašą.
2. Suskirstykite dalyvius į 4-5 grupes ir paprašykite atrinkti tuos rizikos veiksnius ir savybes, kurios, jų nuomone, yra svarbios tam, kad asmuo taptų agresoriumi diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinio prievartavimo atvejais.
3. Paruoškite lentelę, kurioje popierių padalinote į 4 dalis. Kiekviena dalis atitinka tam tikrą rizikos veiksmų ir savybių lygį: individo, santykių, bendruomenės ir visuomenės lygmeniu.

PROJEKTO REZULTATAS 2

4. Kiekvienai grupei duokite keturių skirtingų spalvų pašto dėžutes (kiekvienam lygiui pasirinkite vieną spalvą) ir paprašykite pagal lygį parašyti anksčiau pasirinktus rizikos veiksnius ir charakteristikas.
5. Kiekviena grupė priklijuos post-it ant lentos ir paaiškins, kodėl, jų nuomone, tai yra rizikos veiksnys arba agresoriaus savybė.
6. Neprivaloma: galite skirti 1 tašką už kiekvieną veiksnį ar charakteristiką, pasirinktą ir teisingai įtrauktą į kiekvieno lygio kategoriją. Grupė, surinkusi daugiausiai taškų, laimi žaidimą
7. Pateikite keletą paaiškinimų naudodami skyrių „Mokymų turinys“ ir aptarkite su mokiniais:
 - Ar lengva buvo pasirinkti rizikos veiksnius ir charakteristikas?
 - Ar galite pridėti kitų rizikos veiksnių ir savybių?
 - Ar kažkas nustebino?
 - Kaip jiems būtų lengva ar sunku atpažinti galimo agresoriaus elgesį?

Veikla 1.2: Pasakojimas – kaip jis/ji tampa agresoriumi?

Trukmė: 45 min

Uždaviniai:

Nustatyti rizikos veiksnius ir požymius, lemiančius asmenį tapti agresoriumi diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos atvejais.

Ištekliai:

- Popierius
- Rašikliai arba žymekliai

Aprašymas:

1. Dalyvius suskirstykite į 4 grupes ir paprašykite sukurti apysaką. Jie apibūdins agresoriaus profilį arba tai, kaip veikėjas tampa agresoriumi diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos atvejais. Jie gali pasinaudoti jau minėtais rizikos veiksniais ir savybėmis.
2. Kiekviena grupė 4 minutes pristatys savo istoriją.
3. Neprivaloma: dalyviai gali balsuoti už įdomiausią istoriją.
4. Trumpą ataskaitinę diskusiją ves instruktorius:

PROJEKTO REZULTATAS 2

- Kokie yra svarbiausi agresoriaus veiksniai ir savybės, kurios buvo pasirinktos jūsų istorijose?
- Kaip sunku ar lengva buvo sukurti istoriją?
- Kas galėjo sutrukdyti jūsų personažui tapti agresoriumi?
- Kaip jaučiatės?

Skyrius 2: Jaunų žmonių veiksmai ir savybės, didinančios tikimybę tapti diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos auka

Veikla 2.1: TIESA ar NETIESA apie auką?

Trukmė: 25 min

Uždaviniai:

Nustatyti jaunų žmonių veiksmus ir savybes, didinančius tikimybę tapti diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos auka.

Ištekliai:

- Erdvės kambaryje
- Žymeklis
- Popierius su pareiškimais

Aprašymas:

1. Sukurkite kai kuriuos teiginius, susijusius su veiksniais ir jaunų žmonių savybėmis, didinančiomis tikimybę tapti diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos auka, į kuriuos galima atsakyti „Tiesa“ arba „Klaidinga“.

Pavyzdžiui:

- LGBTQ+ bendruomenės nariai dažniau patiria seksualinį priekabiavimą, palyginti su tiesioginiais žmonėmis.
 - 80 % prievartautojų yra aukos draugai ar pažįstami. ir kt.
2. Nubrėžkite tiesią liniją ant grindų kambario viduryje ir paprašykite dalyvių atsistoti išilgai šios linijos. Nurodykite dalyviams, kad perskaitysite keletą teiginių, susijusių su veiksniais ir jaunų žmonių savybėmis, didinančiais tikimybę tapti pagrįstos diskriminacijos, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos auka. Po kiekvieno

PROJEKTO REZULTATAS 2

teiginio tie, kurie mano, kad teiginys yra teisingas, pereis į dešinę nuo eilutės, tie, kurie laiko jį klaidingu, – į kairę.

3. Po kiekvieno teiginio nurodykite teisingą atsakymą ir pateikite papildomos informacijos (išsamiau žr. Mokymų turinys).

Veikla 2.2: Stellos istorija

Trukmė: 60 min

Uždaviniai:

Ilgalinti dalyvius apmąstyti savo vertybes ir prioritetus, susijusius su lyčių klausimais. Išanalizuoti Šaltiniais ir įtakas, kurios lemia skirtingas moralines pozicijas ar prioritetus.

Suprasti, kaip asmenys socializuojasi į lyčių stereotipus ir numatytus lyčių vaidmenis.

Ištekliai:

- Stelos istorijos dalomoji medžiaga (žr. dalomąją medžiagą po Mokymo metodologijos savarankiškam mokymuisi skyrelyje)
- Popierius
- Rašikliai

Aprašymas:

1. Kiekvienam dalyviui išdalinkite dalomąją medžiagą su Stelos istorija. Paprašykite jų perskaityti istoriją atskirai ir įvertinti kiekvieno veikėjo (Stella, Vitali, Ralf, Stelos motinos ir Gorano) elgesį pagal skalę nuo „geriausios“ iki „blogiausios“. Pavyzdžiui, jie gali nuspręsti, kad Stella elgesys buvo blogiausias, Gorano – kitas blogiausias, Ralfo – kitas – ir taip toliau. Skirkite dalyviams 10 minučių šiai užduočiai atlikti.
2. Kai visi apsisprendžia dėl savo individualaus reitingo, paprašykite dalyvių susiburti į mažas grupes (nuo 3 iki 6 žmonių) ir palyginti bei aptarti savo rezultatus su kitais. Mažųjų grupių užduotis – sudaryti bendrą reitingą – sąrašą, dėl kurio galėtų sutarti visi mažos grupės nariai. Grupė turėtų sudaryti bendrą reitingą remdamasi bendru supratimu ir sutarimu, o ne, pavyzdžiui, balsavimu daugumos.
3. Paprašykite kiekvienos grupės plenariniame posėdyje pristatyti savo diskusijų rezultatus. Grupės turėtų pateikti trumpus argumentus dėl bendrai sutarto reitingo.
4. Nurodykite trumpą apžvalgos sesiją:
 - Kai dirbote individualiai, kaip nusprendėte, kas yra geras, o koks – blogas elgesys?
 - Ar buvo sunku susitarti dėl reitingo, kuris tiktų visiems?

PROJEKTO REZULTATAS 2

- Kokie buvo iššūkiai ar blokai, dėl kurių susitarti buvo sunku?
 - Kokį vaidmenį tokioje procese atlieka asmeninės vertybės?
 - Iš kur kyla asmeninės vertybės, pavyzdžiui, atsispindinčios šioje veikloje?
 - Ar galite atpažinti auką ar agresorių? Kodėl?
 - Ar galite įvardyti kokius nors numatytus lyčių vaidmenis istorijoje?
 - Kokių su lytimi susijusių problemų ar dilemų kelia ši istorija?
 - Skirkite kelias akimirkas ir pagalvokite, kad istorija pasikeitė ir visos moterys tampa vyrais, ir atvirkščiai. Jūsų reitingas išlieka toks pat? Jei ne, kodėl pakeitimas turi įtakos? Kaip manote, ar veikėjų amžius gali turėti įtakos?
 - Ar jūsų gyvenamajame kontekste yra kokių nors iš šių problemų? Kaip tokios problemos veikia jaunus žmones?
 - Kokias žmogaus teisių problemas galite išskirti istorijoje? Ar manote, kad žmogaus teisės yra naudingos sprendžiant moralines dilemas, susijusias su lytimi?
- Paašrinkite savo atsakymą.
- Kaip jaunimas gali gauti paramą, kad galėtų susidoroti su socialiniu spaudimu, susijusiu su morale ir lytimi?
- Pritaikyta pagal: „Gender Matters“ svetainė. Veikla, skirta kovoti su lytimi ir smurtu dėl lyties su jaunimu: <https://www.coe.int/en/web/gender-matters/activities>.

Veikla 2.3: Riteris spindinčiais šarvais

Trukmė: 40 min

Uždaviniai:

Išmokti atpažinti ankstyvus įspėjamuosius smurto santykių požymius.

Atpažinti agresoriaus ir aukos savybes.

Aptarti švietimo ir (arba) darbo su jaunimu vaidmenį padedant užkirsti kelią smurtui ir diskriminacijai dėl lyties.

Ištekliai:

- Riteris spindinčiais šarvais dalomoji medžiaga (žr. dalomąją medžiagą po Mokymo metodologija savarankiškam mokymuisi skyrelio)

Aprašymas:

1. Paprašykite 3 savanorių vaidmenų žaidimui: 1 asmuo bus Siuzi, 1 asmuo bus riteris ir 1 pasakotojas.

PROJEKTO REZULTATAS 2

2. Paaiškinkite dalyviams, kad jie pamatys trumpą vaidmenų žaidimą, ty trumpą pasakojimą apie riterį ant balto žirgo, o po to bus aptariamos iškeltos problemos ir sukeltas jausmas.

3. Aktoriai persikelia į kambario vidurį. Duokite jiems ir paprašykite jį perskaityti ir 5 minutes pasiruošti vaidmeniui.

4. Leiskite jiems kūrybiškai atlikti vaidmenis 5-10 minučių.

5. Pasibaigus vaidmenų žaidimui, pažiūrėkite į dalyvių veidus ir ieškokite reakcijos ar emocijų. Jei jie atrodo šiek tiek sukrėsti ar nusiminę, paprašykite tylos minutei, kad jie apmąstytų ir atkreiptų dėmesį į savo jausmus.

6. Vadovaukitės trumpam apibendrinimui, naudodami šiuos klausimus:

- Kokius jausmus jums sukėlė istorija? Kodėl?
- Ką manote apie šiuos santykius?
- Ar galite atpažinti auką? Ar galite atpažinti agresorių? Kaip? Kokias savybes nustatėte?
- Kaip manote, kada Siuzi turėjo suprasti, kad tai pavojingi santykiai?
- Kokie yra signalai, rodantys, kad šie santykiai tampa žiaurūs?
- Kur baigiasi tikrai lygūs santykiai ir prasideda smurtiniai?
- Iš kur semiamės idėjų, kokie turėtų būti santykiai?
- Kiek tikroviškos šios idėjos ar istorijos?
- Ką galite padaryti, kad padidintumėte jaunų žmonių informuotumą apie lyčių lygybę?

7. Paprašykite dalyvių įsivaizduoti, kad Siuzi reaguoja kitaip, apsaugodama.

Paprašykite 3 savanorių vėl atlikti vaidmenį, tačiau šį kartą bet kuris dalyvis gali atlikti bet kokią vaidmenį, kai nori įsikišti. Šio vaidmenų žaidimo Trukmė gali trukti 10 minučių.

8. Vadovaukitės trumpam apibendrinimui, naudodami šiuos klausimus:

- Kuo dabar skiriasi rezultatas?
- Kokios yra apsaugos priemonės?
- Kokius jausmus dabar sukėlė istorija? Kodėl?

Pritaikyta pagal: „Gender Matters“ svetainė. Veikla, skirta kovoti su lytimi ir smurtu dėl lyties su jaunimu: <https://www.coe.int/en/web/gender-matters/activities>.

Mokymo metodologija savarankiškam mokymuisi

Skyrius 1: Agresoriaus profilis

Veikla 1.1: Rizikos veiksniai ir agresoriaus savybės

Trukmė: 40 min

Uždaviniai:

Suprasti rizikos veiksnius ir ypatybes, lemiančias, kad asmuo tampa agresoriumi diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos atvejais.

Ištekliai:

- Rašikliai
- Žymekliai
- Popierius

Aprašymas:

. Prieš skaitydami skyrių „Mokymų turinys“, išanalizuokite toliau išvardytus aspektus ir pasirinkite tuos, kuriuos laikote rizikos veiksniais ir ypatumais, kurie lemia, kad asmuo gali tapti agresoriumi diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos atvejais:

- Tradicinis požiūris į lyčių vaidmenis ir seksualinius santykius, įskaitant didesnę prievartavimo mitų pripažinimą.
- Žemas išsilavinimo lygis.
- Alkoholio ir narkotikų vartojimas.
- Bendra seksualinio smurto tolerancija bendruomenėje.
- Socialinė izoliacija.
- Požiūriai ir praktika, stiprinanti moterų pavaldumą ir toleruojanti vyrų smurtą (pvz., kraitis, nuotakos kaina, vaikų santuoka).
- Bendravimas su seksualiai agresyviais, hipervyriškais ir nusikalstamais bendraamžiais.
- Miego sutrikimai.

PROJEKTO REZULTATAS 2

- Ankstesnė seksualinė viktimizacija arba smurtavimas (įskaitant vaikystėje patirtą prievartą).
- Negaunu pakankamai patvirtinimo iš draugų.
- Ankstyva seksualinė pradžia.
- Empatijos stoka.
- Skurdas arba ribotos ekonominės galimybės.
- Didelis nusikalstamumo ir kitokio pobūdžio smurto lygis.
- Nesveiki santykiai šeimoje arba emociškai nepalaikanti šeimos aplinka.
- Nepatenkintas darbu.
- Institucinės paramos iš policijos ir teismų sistemos trūkumas.
- Savižudiškas elgesys.
- Agresyvus elgesys ir smurtinio elgesio priėmimas.
- Įsidarbinimo galimybių trūkumas.

2. Tada sugrupuokite pasirinktus rizikos veiksnius ir charakteristikas asmens, santykių, bendruomenės ir visuomenės lygiu.

3. Perskaitykite skyrių Mokymų turinys, kad patikrintumėte savo pasirinkimą ir grupavimą pagal lygius.

4. Atsakykite į šiuos klausimus:

- Ar lengva buvo pasirinkti rizikos veiksnius ir charakteristikas?
- Ar galite pridėti kitų rizikos veiksnių ir savybių?
- Ar kažkas nustebino?
- Kaip jiems būtų lengva ar sunku atpažinti galimo agresoriaus elgesį?

Veikla 1.2: Pasakojimas – kaip jis/ji tampa agresoriumi?

Trukmė: 45 min

Uždaviniai:

Nustatyti rizikos veiksnius ir požymius, lemiančius asmenį tapti agresoriumi diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos atvejais.

Išteklių:

- Popierius
- Rašikliai arba žymekliai

Aprašymas:

PROJEKTO REZULTATAS 2

1. Šį pratimą galite atlikti patys arba su draugais ar kolegomis. Perskaitykite skyrių „Mokymų turinys“ apie rizikos veiksnius ir savybes, lemiančias, kad asmuo gali tapti agresoriumi diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos atvejais, sukurkite trumpą istoriją, kurioje apibūdinkite agresoriaus profilį arba kaip veikėjas tampa agresoriumi. .

2. Atsakykite į šiuos klausimus arba aptarkite su draugais ar kolegomis:

- Kokie yra svarbiausi agresoriaus veiksniai ir savybės, kurios buvo pasirinktos jūsų istorijose?
- Kaip sunku ar lengva buvo sukurti istoriją?
- Kas galėjo sutrukdyti jūsų personažui tapti agresoriumi?
- Kaip jaučiatės?

Skyrius 2: Jaunų žmonių veiksniai ir savybės, didinančios tikimybę tapti diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos auka

Veikla 2.1: TIESA ar MELAS apie auką?

Trukmė: 25 min

Uždaviniai:

Nustatyti jaunų žmonių veiksnius ir savybes, didinančius tikimybę tapti diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos auka.

Išteklių:

- Rašikliai
- Popierius

Aprašymas:

1. Perskaitykite toliau pateiktus teiginius, susijusius su jaunų žmonių veiksniais ir savybėmis, didinančiomis tikimybę tapti diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos auka, į kuriuos galima atsakyti „Tiesa“ arba „Klaidinga“. Parašykite ant popieriaus, kai teiginys yra TEISINGAS arba NETINGAS:

- LGBTQ+ bendruomenės nariai dažniau patiria seksualinį priekabiavimą, palyginti su tiesioginiais žmonėmis.

- 80 % prievartautojų yra aukos draugai ar pažįstami.
- Moterys dažniau nei vyrai tampa seksualinio smurto aukomis.
- Tradicinis požiūris į lyčių vaidmenis ir seksualinius santykius neturi reikšmės didinant tikimybę tapti auka.
- Jaunystė gali būti rizikos veiksnys tapti auka.
- Emocinis nesaugumas ar priklausomybė gali turėti įtakos didinant tikimybę tapti auka.
- Agresorių bausmių trūkumas seksualinio smurto atvejais skatina šį smurtą.
- Socialinė izoliacija nėra rizikos veiksnys.
- Sveiki šeimos santykiai sumažina galimybę būti auka.
- Agresoriai yra tik vyrai.

2. Norėdami sužinoti daugiau ir patikrinti, skaitykite skyrių Mokymų turinys

Veikla 2.2: Stelos istorija

Trukmė: 60 min

Uždaviniai:

Įgalinti dalyvius apmąstyti savo vertybes ir prioritetus, susijusius su lyčių klausimais.

Išanalizuoti Šaltinius ir įtakas, kurios lemia skirtingas moralines pozicijas ar prioritetus.

Suprasti, kaip asmenys socializuojasi į lyčių stereotipus ir numatytus lyčių vaidmenis.

Ištekliai:

- Stelos istorijos dalomoji medžiaga
- Popierius
- Rašikliai

Aprašymas:

1. Perskaitykite toliau pateiktą dalomąją medžiagą su Stelos istorija ir įvertinkite kiekvieno veikėjo (Stelos, Vitalijaus, Ralfo, Stelos motinos ir Gorano) elgesį pagal skalę nuo „geriausios“ iki „blogiausios“. Pavyzdžiui, galite nuspręsti, kad Stella elgesys buvo blogiausias, Gorano – kitas blogiausias, Ralfo – kitas – ir taip toliau. Skirkite dalyviams 10 minučių šiai užduočiai atlikti.

2. Paprašykite 3–4 kolegų ar draugų padaryti tą patį, tada palyginkite ir aptarkite savo rezultatus su kitais. Jūsų, kaip grupės, užduotis yra sudaryti bendrą reitingą – sąrašą,

PROJEKTO REZULTATAS 2

dėl kurio gali sutarti visi. Grupė turėtų sudaryti bendrą reitingą remdamasi bendru supratimu ir sutarimu, o ne, pavyzdžiui, balsavimu daugumos.

3. Pradėkite diskusiją pagal šiuos klausimus:

- Kai dirbote individualiai, kaip nusprendėte, kas yra geras, o koks – blogas elgesys?
- Ar buvo sunku susitarti dėl reitingo, kuris tiktų visiems?
- Kokie buvo iššūkiai ar blokai, dėl kurių susitarti buvo sunku?
- Kokį vaidmenį tokiam procese atlieka asmeninės vertybės?
- Iš kur kyla asmeninės vertybės, pavyzdžiui, atspindinčios šioje veikloje?
- Ar galite atpažinti auką ar agresorių? Kodėl?
- Ar galite įvardyti kokius nors numatytus lyčių vaidmenis istorijoje?
- Kokių su lytimi susijusių problemų ar dilemų kelia ši istorija?
- Skirkite kelias akimirkas ir pagalvokite, kad istorija pasikeitė ir visos moterys tampa vyrais, ir atvirkščiai. Jūsų reitingas išlieka toks pat? Jei ne, kodėl pakeitimas turi įtakos? Kaip manote, ar veikėjų amžius gali turėti įtakos?
- Ar jūsų gyvenamajame kontekste yra kokių nors iš šių problemų? Kaip tokios problemos veikia jaunus žmones?
- Kokias žmogaus teisių problemas galite išskirti istorijoje? Ar manote, kad žmogaus teisės yra naudingos sprendžiant moralines dilemas, susijusias su lytimi? Paaiškinkite savo atsakymą.
- Kaip jaunimas gali gauti paramą, kad galėtų susidoroti su socialiniu spaudimu, susijusiu su morale ir lytimi?

Pritaikyta pagal: „Gender Matters“ svetainė. Veikla, skirta kovoti su lytimi ir smurtu dėl lyties su jaunimu: <https://www.coe.int/en/web/gender-matters/activities>.

Veikla 2.3: Riteris spindinčiais šarvais

Trukmė: 40 min

Uždaviniai:

Išmokti atpažinti ankstyvus įspėjamuosius smurto santykių požymius.

Atpažinti agresoriaus ir aukos savybes.

Aptarti švietimo ir (arba) darbo su jaunimu vaidmenį padedant užkirsti kelią smurtui ir diskriminacijai dėl lyties.

Ištekliai:

- Siuizei skirtas riteris spindinčiais šarvais (žr. žemiau)

Aprašymas:

1. Paprašykite 4-5 draugų kartu su jumis atlikti šį pratimą. 3 asmenys turi dalyvauti vaidmenų žaidime: 1 asmuo bus Siuzi, 1 asmuo bus riteris ir 1 pasakotojas.
 2. Paaiškinkite kitiems, kad jie pamatys trumpą vaidmenų žaidimą, ty trumpą pasakojimą apie riterį ant balto žirgo, ir kad po to bus aptariamos iškeltos problemos ir sužadinti jausmai.
 3. Aktoriai persikelia į kambario vidurį. Duokite jiems ir paprašykite jų perskaityti ir 5 minutes pasiruošti vaidmeniui.
 4. Leiskite jiems kūrybiškai atlikti vaidmenis 5-10 minučių.
 5. Jei vaidmenų žaidimo dalyviai atrodo šiek tiek šokiruoti ar nusiminę, po vaidmens žaidimo, paprašykite jų tylos minutei apmąstyti ir atkreipti dėmesį į savo jausmus.
 6. Pradėkite diskusiją pagal šiuos klausimus:
 - Kokius jausmus jums sukėlė istorija? Kodėl?
 - Ką manote apie šiuos santykius?
 - Ar galite atpažinti auką? Ar galite atpažinti agresorių? Kaip? Kokias savybes nustatėte?
 - Kaip manote, kada Siuzi turėjo suprasti, kad tai pavojingi santykiai?
 - Kokie yra signalai, rodantys, kad šie santykiai tampa žiaurūs?
 - Kur baigiasi tikrai lygūs santykiai ir prasideda smurtiniai?
 - Iš kur semiamės idėjų, kokie turėtų būti santykiai?
 - Kiek tikroviškos šios idėjos ar istorijos?
 - Ką galite padaryti, kad padidintumėte jaunų žmonių informuotumą apie lyčių lygybę?
 7. Antroje dalyje įsivaizduokite, kad Siuzi reaguoja skirtingai, apsaugodama. Paprašykite 3 savanorių vėl atlikti vaidmenį, tačiau šį kartą bet kuris dalyvis gali atlikti bet kokį vaidmenį, kai nori įsikišti.
 8. Pradėkite diskusiją pagal šiuos klausimus:
 - Kuo dabar skiriasi rezultatas?
 - Kokios yra apsaugos priemonės?
 - Kokius jausmus dabar sukėlė istorija? Kodėl?
- Pritaikyta pagal: „Gender Matters“ svetainė. Veikla, skirta kovoti su lytimi ir smurtu dėl lyties su jaunimu: <https://www.coe.int/en/web/gender-matters/activities>.

Kažkur tolimoje šalyje gyvena graži mergina, vardu Stella.

Ji yra įsimylėjusi gražųjį Vitalijų, gyvenantį kitoje didžiulės upės pusėje. Anksčiau šiais metais baisaus potvynio nunešė visus tiltus per šią upę, o visi laivai, išskyrus vieną, buvo apgadinti arba sunaikinti.

Stella paprašo Ralfo, vienintelės likusios valties savininko, nuvežti ją į kitą upės pusę.

Ralfas sutinka su viena sąlyga: jis reikalauja, kad Stella miegotų su juo.

Stella sutrikusi. Ji nežino, ką daryti ir bėga pas mamą klausti patarimo.

Motina jai sako, kad nenori kištis į privatų Stelos verslą. Iš nevilties Stella miega su Ralfu, kuris paskui ją nuveža per upę.

Džiaugsmingoji Stella puola prie Vitalio jo apkabinti ir pasakoja viską, kas atsitiko.

Vitalijus šiurkščiai atstumia ją, o Stella verkdamą nubėga.

Netoli Vitalijaus namų Stella susitinka su Goranu, geriausiu Vitalijaus draugu.

Ji pasakoja jam viską, kas atsitiko.

Goranas smogia Vitaliui už tai, ką jis padarė Stelai, ir tada pasišalina su ja...

Šaltiniai: Gender Matters website. Activities to address gender and gender-based violence with young people: <https://www.coe.int/en/web/gender-matters/activities>.

RITERIS SPINDINČIAIS ŠARVAIS

Riteris: Oho, Susie! Tu tokia graži! Man labai patinka tavo stilius! Tu esi tokia asmenybė, ir man tai tau patinka...!

Pasakotojas: Susie yra labai laiminga ir jaučia trauką riterio

Riteris: Niekada niekam nesijaučiau toks artimas. Tu esi vienintelis, kuriuo pasitikiu, vienintelis, su kuriuo galiu pasidalinti savo problemomis, vienintelis, kuris mane supranta. Taip gera būti su tavimi. Aš tave labai myliu...

Susie: O, šalia tavęs jaučiuosi labai saugi ir labai svarbi.

Riteris: Jaučiu, kad radau savo antrąją pusę. Esame sukurti vieni kitiems. Mums nereikia nieko kito, ar ne?

Susie: Ne, tu turi teisę!

Pasakotojas: Siuzi iš tiesų jaučia, kad Riteris yra visas jos pasaulis. Kiekviena minutė, kurią jie praleidžia toli vienas nuo kito, yra skausminga.

Riteris: Tu tokia graži, tokia graži. Bet ar nemanote, kad jūsų sijos yra šiek tiek drąsus? Aš nerimauju dėl tavęs: manau, kad turėtum dėvėti ką nors kita. Taip jaučiausi geriau. Mes priklausome kartu, ar ne? Tu esi mano.

Susie: Gerai, taip, jei nuo to pasijusite geriau.

Pasakotoja: Kadangi Siuzė jį myli ir nenorėtų ginčytis dėl tokio nereikšmingo dalyko, ji keičia apsirengimo būdą, kad atitiktų jo norus.

Riteris: Per daug laiko praleidžiate su savo merginomis. Mes taip puikiai leidžiame laiką kartu: ar aš tau neužtenka? Nemanau, kad turėtumėte jais tiek daug pasitikėti.

PROJEKTO REZULTATAS 2

Manau, kad jie tau daro blogą įtaką: man nepatinka, kaip apie juos kalbate ir ką darote kartu. Man nepatinka, kaip tu kalbi su manimi, kai grįši iš buvimo su jais.

Susie: Ne, tu esi visas mano pasaulis! Aš padarysiu viską už tave.

Pasakotojas: Kadangi Siuzė nori su juo būti maloni, ji vis rečiau mato savo draugus. Netrukus jie buvo visiškai palikti.

Riteris: Man patinka tavo tėvai, bet kodėl mes turime juos matyti kiekvieną sekmadienį? Norėčiau daugiau laiko praleisti su tavimi atskirai. Šiaip ar taip, atrodo, kad aš jiems nepatinku. Viskas, ką jie daro, tai mane kritikuoja. Man net sekmadieniais neleidžiama atsipalaiduoti! Jie negali laukti, kol mes išsiskirsime. Linkiu, kad nenorėtumėte tiek daug laiko praleisti su jais.

Pasakotojas: Susie nerimauja dėl jų santykių. Ji nenori jai grasinti, todėl mažiau laiko praleidžia su šeima. Dabar yra ramybė... O gal yra?

Šaltiniai Gender Matters website. Activities to address gender and gender-based violence with young people: <https://www.coe.int/en/web/gender-matters/activities>

Skyrius 1: Agresoriaus profilis

Asmens, santykių, bendruomenės ir visuomenės lygiu yra įvairių veiksmų, kurie padidina riziką būti agresoriumi diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos atvejais.

Rizikos veiksniai ir charakteristikos individualiu lygmeniu:

Ankstesnė seksualinė viktimizacija arba smurtavimas (įskaitant vaikystėje patirtą prievartą).

Asmenybės bruožai, susiję su subklinikiniais psichopatijos lygiais, kaip narciziškumas, grandiozinis savęs jausmas, empatijos, gailesčio ar rūpinimosi kitais trūkumas, bloga impulsų kontrolė, manipuliacinis požiūris į tarpasmeninius santykius ir asocialus elgesys.

Savižudiškas elgesys.

Žema savigarda.

Blogi socialiniai įgūdžiai.

Ankstyva seksualinė pradžia.

Nukrypstantys seksualiniai interesai, kaip domėjimasis seksualiniais santykiais be sutikimo, apimančio fizinį smurtą ar pažeminimą.

Pirmenybė teikiama beasmeniui seksui ir seksualinės rizikos prisiėmimui.

Kognityvinių iškreipimų buvimas, kurį agresoriai naudoja norėdami pateisinti savo daromą prievartą. Štai keli kognityvinių iškreipimų pavyzdžiai tarp žmonių, nukentėjusių nuo moterų: „Moterys mėgaujasi priverstine seksualine veikla.“, „Būtent auka inicijavo kontaktą“, „Nusikaltimas yra teisingas būdas kompensuoti praeities neteisybes“. „Moterys mane kontroliuoja, atstumia ir žemina“.

Rizikos veiksniai ir charakteristikos santykių lygmenyje:

Nesveiki santykiai šeimoje arba emociškai nepalaikanti šeimos aplinka.

Vaikystėje patirta fizinė, seksualinė ar emocinė prievarta arba šeimos konfliktų ir smurto istorija.

Psichologinės prievartos vykdymo istorija.

Santuokos nestabilumas ir išsiskyrimas arba skyrybos.

Socialinė izoliacija.

Bendravimas su seksualiai agresyviais, hipervyriškais ir nusikalstamais bendraamžiais.

Įsitraukimas į smurtinius ar įžeidžiančius intymius santykius.

Ekonominiai, išsilavinimo ir užimtumo skirtumai tarp vyrų ir moterų intymiuose santykiuose.

Rizikos veiksniai ir charakteristikos Bendruomenės lygiu:

Žemas išsilavinimo lygis.

Alkoholio ir narkotikų vartojimas.

Nusikaltimas.

Agresyvus elgesys ir smurtinio elgesio priėmimas.

Seksualinio pobūdžio žiniasklaidos arba pornografijos poveikis.

Priešiškumas moterims.

Tradicinių lyties vaidmens normų laikymasis.

Hipervyriškumas.

Psichologinės prievartos vykdymo istorija.

Įsidarbinimo galimybių trūkumas.

Skurdas arba ribotos ekonominės galimybės.

Institucinės paramos iš policijos ir teismų sistemos trūkumas.

Bendra seksualinio smurto tolerancija bendruomenėje.

Silpnos bendruomenės sankcijos seksualinio smurto atvejams

Rizikos veiksniai ir charakteristikos visuomenės lygmeniu:

Tradicinis požiūris į lyčių vaidmenis ir seksualinius santykius, įskaitant didesnę prievartavimo mitų pripažinimą.

Visuomenės normos, palaikančios vyrų pranašumą ir seksualines teises.

Visuomenės normos, išlaikančios moterų nepilnavertiškumą ir seksualinį paklusnumą.

Požiūriai ir praktika, stiprinanti moterų pavaldumą ir toleruojanti vyrų smurtą (pvz., kraitis, nuotakos kaina, vaikų santuoka).

Visuomenės normos, palaikančios seksualinį smurtą.

Vyriška sprendimų priėmimo ir turto kontrolė.

Silpni įstatymai ir politika, susijusi su seksualiniu smurtu ir lyčių lygybe.

Trūksta bausmės agresoriams.

Normalizuotas smurto naudojimas šeimoje ar visuomenėje sprendžiant konfliktą.

Skyrius 2: Jaunų žmonių veiksniai ir savybės, didinančios tikimybę tapti diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos auka

Kiekvienas gali tapti diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos auka ir nėra tipiško aukos profilio. Tačiau yra statistikos ir tyrimų, kurie nustatė kai kuriuos rizikos veiksnius ir ypatybes, kurios padidina tikimybę tapti auka:

- moterys dažniau nei vyrai tampa seksualinio smurto aukomis;
- būdamas jaunas, 18-34 metų amžiaus;
- buvęs aukomis ar prievartaujamas;
- LGBTQ+ bendruomenės nariai yra labiau linkę patirti seksualinį priekabiavimą, palyginti su tiesioginiais žmonėmis;
- bendruomenių ar mažumų, kurioms gresia didelė diskriminacijos rizika, nariai: nepalankioje padėtyje esantys žmonės, žmonės su negalia, pabėgėliai ir kt.;
- žemas išsilavinimo lygis;
- 38% prievartautojų yra aukos draugai ar pažįstami;
- nesveiki santykiai šeimoje;
- žema savivertė;
- emocinis nesaugumas ar priklausomybė;
- socialinė izoliacija;
- ribotos ekonominės galimybės arba nedarbas;
- ekonominiai, išsilavinimo ir užimtumo skirtumai tarp vyrų ir moterų intymiuose santykiuose;
- konfliktai ir įtampa intymių partnerių santykiuose ar santuokoje;
- santuokinis nestabilumas ir išsiskyrimas ar skyrybos;
- nesaugi moterų galimybė naudotis nuosavybės ir žemės teisėmis ir jų kontrolė;
- vyriška sprendimų priėmimo ir turto kontrolė;
- nuostatos ir praktikos, stiprinančios moterų pavaldumą ir toleruojančios vyrų smurtą (pvz., kraitis, nuotakos kaina, vaikų santuoka);
- tradicinis požiūris į lyčių vaidmenis ir seksualinius santykius bei didesnis išprievartavimo mitų pripažinimas;
- ribota teisinė ir politikos sistema, skirta seksualinio smurto prevencijai ir reagavimui į jį bei lyčių lygybei;
- agresorių bausmių nebuvimas seksualinio smurto atvejais;
- žemas paslaugų teikėjų, teisėsaugos ir teismų subjektų informuotumo lygis.

Šaltiniai:

- Abbey A, Jacques-Tiura AJ, LeBreton JM. (2011). Risk factors for sexual aggression in young men: an expansion of the confluence model. *Aggress Behav.* 37(5):450-464.
- Bevens, C.L., Loughnan, S. (2019). Insights into Men's Sexual Aggression Toward Women: Dehumanization and Objectification. *Sex Roles* 81, 713–730.
- Jonsdottir SD., Hauksdottir, A., Aspelund, T. (et all) (2022). Risk factors for workplace sexual harassment and violence among a national cohort of women in Iceland: a cross-sectional study. *The Lancet Public Health*, 7 (9), 763-774.
- Kaziridou, A. (2018). Risk factors for gender-based violence against women in refugee camps. An ecological framework (Dissertation, Malmö universitet/Hälsa och samhälle). Retrieved from <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:mau:diva-25607>.
- Pandea, A. R., Grzemny, D., Keen, E. (2019). Gender matters (2nd ed): A manual on addressing gender-based violence affecting young people. Council of Europe, Hungary. Retrieved from: <https://rm.coe.int/gender-matters-a-manual-on-addressing-gender-based-violence-affecting-/16809e1c34>.
- *ATrain Education. Risk and Protective Factors for IPV:
<https://www.atrainceu.com/content/7-risk-and-protective-factors-ipv>.
- *Centers for Disease Control and Prevention. Violence Prevention:
<https://www.cdc.gov/violenceprevention/sexualviolence/riskprotectivefactors.html>.
- * Gender Matters website. Activities to address gender and gender-based violence with young people: <https://www.coe.int/en/web/gender-matters/activities>.
- *Statistics from Institut national de santé publique du Québec:
<https://www.inspq.qc.ca/en/sexual-assault/understanding-sexual-assault/victims>.
- *Statistics from RAINN (Rape, Abuse & Incest National Network):
<https://www.rainn.org/statistics/victims-sexual-violence>.
- *Virtual Knowledge Centre to End Violence against Women and Girls. Causes, protective and risk factors: <https://www.endvawnow.org/en/needarticles/300-causes-protective-and-risk-factors-.html>.

MODULIS 3: Vietos ir erdvės, kuriose gali atsirasti diskriminacija dėl lyties ir seksualinis priekabiavimas

Kontaktinio mokymo metodika

Skyrius 1: Vietos ir erdvės, kuriose gali atsirasti diskriminacija dėl lyties ir seksualinis priekabiavimas

Veikla 1.1: Diskriminacijos dėl lyties ir seksualinio priekabiavimo įvairiose vietose pripažinimas

Trukmė: 45 min

Uždaviniai:

Padidinti studentų žinias apie Vietas ir erdves, kuriose gali atsirasti diskriminacija dėl lyties ir priekabiavimo.

Išteklių:

- Rašikliai
- Žymekliai
- Popierius
- Konferencinis bloknatas
- Lipnūs lapeliai

Aprašymas:

Mokytojas pateikia mokiniams įvairias situacijas. Po kiekvienos situacijos mokytojas paprašo mokinių pareikšti savo nuomonę.

Situacijos diskusijoms:

1. Nuėjome į naktinį klubą. Prie kasos buvo užrašas, kad vyrai įleidžiami už 20 Eur, o moterys už 10 Eur su bet koku paaiškinimu.
2. Bosas priekabiauja prie manęs SMS žinutėmis. Juose jis rašo: "Ar vibratorius pagerina nuotraukas fotografuojant nuogą užpakalį?"

PROJEKTO REZULTATAS 2

3. Paštui reikėjo darbuotojų, aš tuo metu ieškojau darbo. Atėjau bandyti įsidarbinti, bet skyriaus vedėja man pasakė, kad vyrų nepriims, nes jie čia, tarp moterų, ištvers.
4. Viršininkas darbe vis sakydavo, kad reikia nusimauti gražias kelnės ir neklausti pavardės. Jis pridūrė, kad nori sugriebti mano krūtinę.
5. Baldų įmonė administratore priims 23-28 metų merginą. Gali būti kitas studentas.
6. Interneto portale Valentino dienos proga bučinį leidžiama siųsti tik priešingos lyties asmeniui.

Klausimai diskusijoms:

1. Kur šiose istorijose buvo diskriminacija dėl lyties ir kur seksualinis priekabiavimas?
2. Kaip galite išspręsti šias situacijas?

Veikla 1.2: Photo balso paroda

Trukmė: 60 min

Uždaviniai:

Padidinkite mokinių supratimą apie diskriminaciją dėl lyties ir seksualinio priekabiavimo formas įvairiose vietose ir erdvėse

Ištekliai:

- Rašikliai
- Žymekliai
- Popierius
- Fotoaparatas

Aprašymas:

1. Padalinkite mokinius į 4-5 grupes ir paprašykite nusifotografuoti arba nupiešti, kaip jie pamatė ar patyrė neigiamą reiškinį.
2. Prie kiekvienos fotografijos turi būti pridėtas tekstas, kad būtų išvengta seksualinės prievartos.
3. Kiekviena grupė pristatys savo darbus ir aptars juos su kitais

**Skyrius 2: Bendradarbiavimas su žmonėmis siekiant užkirsti kelią
diskriminacijai dėl lyties ir seksualiniam priekabiavimui**

Veikla 2.1: Papasakok savo istoriją

Trukmė: 50 min

Uždaviniai:

Ugdyskite mokinių praktinius įgūdžius ir kaip praktiškai spręsti situaciją.

Ištekliai:

- Rašikliai
- Žymekliai
- Popierius
- Konferencinis bloknotas
- Lipnūs lapeliai

Aprašymas:

Suskirstykite mokinius į grupes po 4–5 ir duokite jiems užduotį sukurti naują arba papasakokite seksualinio priekabiavimo istoriją iš savo patirties. Kiekviena grupė turi sukurti istoriją, kuri nutiko skirtingose vietose.

Grupės pristato savo istorijas jas žaisdamos, po to kiekvienos istorijos aptarimas:

- Ar buvo seksualinio priekabiavimo?
- Ar auka elgiasi tinkamai?
- Kaip auka turėjo pasielgti, kad nustotų priekabiavimą?
- Koks turėtų būti nukentėjusiojo elgesys po įvykio?

Veikla 2.2: Diskriminacijos dėl lyties ir seksualinio priekabiavimo prevencijos priemonės įvairiose vietose ir erdvėse

Trukmė: 55 min

Uždaviniai:

Ugdyskite mokinių praktinius įgūdžius, kaip rasti pagalbą įvairiose vietose ir erdvėse.

Ištekliai:

- Rašikliai
- Žymekliai
- Popierius
- Konferencinis bloknotas

Aprašymas:

**Pasakyk NE diskriminacijai dėl lyties, seksualiniam
priešaviavimui ir seksualinei prievartai!**

2021-1-R001-KA220-YOU-000028555

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

PROJEKTO REZULTATAS 2

Suskirstykite mokinius į grupes po 4-5 narius ir duokite jiems tokią užduotį: Sukurkite „Pagalbos ir prevencijos priemonių ŽEMĖLAPIS“ skirtingose vietose ir erdvėse.

Mokiniai turėtų sutelkti dėmesį į 2 klausimus:

1. Kokią pagalbą galime rasti įvairiose vietose?
2. Kokios prevencinės priemonės taikomos šiose vietose ir erdvėse?

Mokymo metodologija savarankiškam mokymuisi

Skyrius 1: Vietos ir erdvės, kuriose gali atsirasti diskriminacija dėl lyties ir seksualinis priekabiavimas

Veikla 1.1: Diskriminacijos dėl lyties ir seksualinio priekabiavimo įvairiose vietose pripažinimas

Trukmė: 45 min

Uždaviniai:

Padidinti studentų žinias apie Vietos ir erdvės, kurių gali atsirasti diskriminacija dėl lyties ir vaikų priekabiavimo.

Išteklių:

- Rašikliai
- Žymekliai
- Popierius

Aprašymas:

Perskaitykite šias situacijas:

1. Nuėjome į naktinį klubą. Prie kasos buvo užrašas, kad vyrai įleidžiami už 20 Eur, o moterys už 10 Eur su bet koku paaiškinimu.
2. Bosas priekabiauja prie manęs SMS žinutėmis. Juose jis rašo: "Ar vibratorius pagerina nuotraukas fotografuojant nuogą užpakalį?"
3. Paštui reikėjo darbuotojų, aš tuo metu ieškojau darbo. Atėjau bandyti įsidarbinti, bet skyriaus vedėja man pasakė, kad vyrų nepriims, nes jie čia, tarp moterų, išters.
4. Viršininkas darbe vis sakydavo, kad reikia nusimauti gražias kelnes ir neklausti pavardės. Jis pridūrė, kad nori sugriebti mano krūtinę.
5. Baldų įmonė administratore priims 23-28 metų merginą. Gali būti kitas studentas.
6. Interneto portale Valentino dienos proga bučinį leidžiama siųsti tik priešingos lyties asmeniui.

Atsakykite į pateiktus klausimus. Taip pat galite juos aptarti su kolegomis ar draugais:

1. Kur šiose istorijose buvo diskriminacija dėl lyties ir kur seksualinis priekabiavimas?
2. Kaip galite išspręsti šias situacijas?

Veikla1.2: Foto balso paroda

Trukmė: 60 min

Uždaviniai:

Padidinkite mokinių supratimą apie diskriminaciją dėl lyties ir seksualinio priekabiavimo formas įvairiose vietose ir erdvėse.

Ištekliai:

- Rašikliai
- Žymekliai
- Popierius

Aprašymas:

1. Nusifotografuokite arba nupieškite, kaip matote ar patiriate neigiamą reiškinį.
2. Prie kiekvienos fotografijos turi būti pridėtas tekstas, kad būtų išvengta seksualinės prievartos.
3. Aptarkite savo fotografiją su kolegomis.

Skyrius 2: Bendradarbiavimas su žmonėmis siekiant užkirsti kelią diskriminacijai dėl lyties ir seksualiniam priekabiavimui

Veikla 2.1: Papasakok savo istoriją

Trukmė: 60 min

Uždaviniai:

Ugdyti mokinių praktinius įgūdžius ir kaip praktiškai spręsti situaciją.

Ištekliai:

- Rašikliai
- Žymekliai
- Popierius

Aprašymas:

PROJEKTO REZULTATAS 2

1. Parašykite seksualinio priekabiavimo istoriją iš savo patirties arba sukurkite tokią istoriją, nutikusią 3 skirtingose vietose.

Pagalvokite šia tema ir atsakykite į šiuos klausimus:

- Ar buvo seksualinio priekabiavimo?
- Ar auka elgiasi tinkamai?
- Kaip aukai turėjo pasielgti, kad priekabiavimas būtų sustabdytas?
- Koks turėtų būti aukos elgesys po įvykio?

2. Jei norite, aptarkite istorijas su kolegomis ar draugais.

Veikla 2.2: Diskriminacijos dėl lyties ir seksualinio priekabiavimo prevencijos priemonės įvairiose vietose ir erdvėse

Trukmė: 45 min

Uždaviniai:

Ugdyti mokinių praktinius įgūdžius, kaip rasti pagalbą įvairiose vietose ir erdvėse.

Išteklių:

- Rašikliai
- Žymekliai
- Popierius

Aprašymas:

Sukurkite „Pagalbos ir prevencijos priemonių ŽEMĖLAPĮ“ įvairiose vietose ir erdvėse.

Turėtumėte sutelkti dėmesį į 2 klausimus:

1. Kokią pagalbą galime rasti įvairiose vietose?
2. Kokios prevencinės priemonės naudojamos šiose vietose ir erdvėse?

Aptarkite tai su savo kolegomis ir draugais.

Skyrius 1: Vietos ir erdvės, kuriose gali atsirasti diskriminacija dėl lyties ir seksualinis priekabiavimas

Vietos ir erdvės, kuriose gali atsirasti diskriminacija dėl lyties ir seksualinis priekabiavimas

1. darbo vietoje
2. šeimoje
3. universitete, kolegijoje, mokykloje ar kitoje mokymo įstaigoje,
4. parduotuvėje, banke, draudimo bendrovėje ar naktiniame klube
5. gatvėje, parke, kitoje poilsio zonoje
6. kibernetinėje erdvėje
7. teisiniuose dokumentuose, kituose teisės aktuose

SPACES WHERE SEXUAL HARASSMENT OCCURS & ITS POTENTIAL IMPACTS

***Sexual harassment can negatively impact
every domain of a survivor's life.***

Šaltiniai: https://www.vawlearningnetwork.ca/our-work/issuebased_newsletters/issue-13/index.html

Skyrius 2: Bendradarbiavimas su žmonėmis siekiant užkirsti kelią diskriminacijai dėl lyties ir seksualiniam priekabiavimui

Jei patyrėte diskriminaciją ir nusprendėte netylėti ir kovoti už save, pirmiausia turite nuspręsti, kur kreiptis.

Jei patiriate diskriminaciją, galite susisiekti su:

- Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba;
- Teismu;
- Žmogaus teises ginančiomis nevyriausybinėmis organizacijomis;
- darbdaviu;
- Žiniasklaida.

Prevenција atlieka pagrindinį vaidmenį siekiant išnaikinti ir pašalinti pagrindines smurto dėl lyties priežastis. Darbas su jaunimu ir žmogaus teisių aktyvizmas gali labai prisidėti prie tokio prevencinio darbo.

Tai gali apimti:

- Siekdami pakeisti požiūrį arba kvestionuoti lyčių vaidmenis ir stereotipus, dėl kurių smurtas dėl lyties yra priimtinas visuomenėje. Tai galima padaryti organizuojant kampanijas, mokymus, bendraamžių švietimą arba įtraukiant lyčių lygybės aspektą į visus švietimo politikos aspektus;
- Teikti prieinamą informaciją apie tai, kas yra smurtas dėl lyties, apie įvairias jo formas, galimas gydymo priemones ir esamas paramos priemones. Tai gali apimti lankstinukų ar svetainių kūrimą, socialinių tinklų kampanijų darbą, TV interviu kūrimą arba informacijos pateikimą jaunimo centruose ir mokyklose;
- Profesionalų mokymai gebėti atpažinti smurtą dėl lyties, jį spręsti ir reaguoti į jį. Tai gali apimti mokytojų, jaunimo darbuotojų, socialinių darbuotojų, instruktorių, policijos, teisingumo sistemos, sveikatos priežiūros paslaugų teikėjų ir kt. mokymus;
- Problemos masto atskleidimas: apie smurtą dėl lyties kalbama retai, o duomenų vietos ar regioniniu lygiu dažnai nėra arba jie yra neišsamūs. Daugelis aukų nusprendžia nepranešti apie incidentus, o už tam tikras smurto formas (pvz.,

PROJEKTO REZULTATAS 2

seksistinę neapykantą kurstančią kalbą) įstatymai gali nebausti. Labai svarbu, kad būtų aiškiai nurodytas problemos mastas;

- Informuotumo didinimo kampanijos ir politika, kuria siekiama spręsti lyčių nelygybės ir smurto dėl lyties klausimus, taip pat gali padėti iškelti šios problemos svarbą visuomenei. Tokiose kampanijose gali būti naudojamos tradicinės priemonės, pvz., plakatai, lankstinukai ir svetainės, bet taip pat gali būti naudojamos, pavyzdžiui, socialinė žiniasklaida ir „flash mob“;
- Įgalinimo programos, kurios stiprina tų gyventojų grupių, kurioms labiau gresia smurtas, savigarbą ir savarankiškumą;
- Tolimesnis lyčių lygybės ir žmogaus teisių švietimas visiems.

Šaltiniai:

- Ebbesen, M. (2011). Cross cultural principles for bioethics. In G.D. Gargiulo & A. McEwan (Eds.). Advanced biomedical engineering (pp.157-183)
- Miller, T. E., & Schuh, J. H. (2005). Promoting reasonable expectations: Aligning student and institutional views of the college experience. Jossey-Bass.
- Newman, J. L., Fuqua, D. R., Gray, E. A., & Simpson, D. B. (2006). Gender differences in the relationship of anger and depression in a clinical sample. Journal of Counseling & Development, 84, 157-161.
- Zernike, K. (2016, February 29). Testing for joy and grit? Schools nationwide push to measure students' emotional skills. *The New York Times*.
http://www.nytimes.com/2016/03/01/us/testing-for-joy-and-grit-schools-nationwide-push-to-measure-students-emotional-skills.html?_r=0
- *Women and COVID-19 - UN Chief Video Message (9 April 2020):
https://youtu.be/ZIATLVKZ_ag
- *Sexual harassment on the rise in German workplace: study:
<https://www.dw.com/en/sexual-harassment-on-the-rise-in-german-workplace-study/a-50979194>
- *Is this sexual harassment: <https://www.youtube.com/watch?v=Ur8G8kOYEfl>
- *Sexual Harassment in the Workplace: <https://www1.nyc.gov/site/cchr/media/sexual-harassment-campaign.page>
- *Serious Sexual Assaults Campaign: <https://www.westyorkshire.police.uk/staysafe>
- *Sexual Assault Awareness & Safety:
<https://www.internationalstudentinsurance.com/explained/sexual-assault.php>
- *Sexual Assault Kit Initiative (SAKI): <https://www.phoenix.gov/police/sexual-assault-kit-initiative>
- *https://www.vawlearningnetwork.ca/our-work/issuebased_newsletters/issue-13/index.html

MODULIS 4: Tinkamos reakcijos ir elgesys diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos atvejais

Kontaktinio mokymo metodika

Skyrius 1: Pagrindinė informacija apie krizines situacijas, susijusias su diskriminacija dėl lyties, seksualiniu priekabiavimu ir seksualine prievarta

Veiikla 1.1: Formuluotės poveikis – elgesys ir adekvačios reakcijos

Trukmė: 60 minutes

Uždaviniai:

Padidinti jautrumą pasauliui, įvardinti ir su seksualiniu priekabiavimu ar užpuolimais susijusias temas. „Ką norėčiau išgirsti, kai vyksta diskriminacija dėl lyties, seksualinis priekabiavimas, seksualinė prievarta“.

Ištekliai:

- 2 verčiami bloknotai (vienas dalyviams, vienas mokytojai)
- Rašikliai/žymekliai
- PPT pristatymas

Aprašymas:

1. Perskaitykite modulio pavadinimą ir paklauskite dalyvių, ką jie galvoja apie tinkamą reakciją į diskriminaciją dėl lyties, seksualinį priekabiavimą, seksualinę prievartą.
2. Leiskite dalyviams pagalvoti apie adekvačias reakcijas ir paprašykite jas išreikšti viešai, užrašant adekvačias reakcijas ant lentos.
3. Lygiagrečiai užfiksuokite visas pagrindines temas. Sutelkite dėmesį į situacijų įvardijimą (prievartavimas, išžaginimas pasimatyme, prievarta, priekabiavimas, auka, išgyvenimas, nusikaltėlis, agresorius ir kt.).
4. Išsiaiškinkite situacijos pavadinimus ir kalbos konstravimą ir dekonstrukciją bei poveikį asmenims. Skirtingi situacijos pavadinimai turi įtakos situacijos supratimui ir atitinkamai suteikia situacijai skirtingą vertę. Būtina pabrėžti skirtumus tarp

PROJEKTO REZULTATAS 2

skirtingo situacijos įvardijimo ir jos nuvertinimo, taip pat išryškinti antrinės viktimizacijos dėl netinkamos kalbos vartojimo galimybę.

5. Taip pat adekvačiai naudokite nuorodą į pasaulį... ir nutieskite tiltą link antrosios veiklos – įteisinkite emocijas, susijusias su diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo ir seksualinės prievartos situacija krizinės situacijos kontekste.

Veikla 1.2: Krizinės situacijos, krizės intervencijos reakcijos

Trukmė: 60 min

Uždaviniai:

Bus atskleistos pagrindinės sąvokos, susijusios su krizinėmis situacijomis ir elgesiu krizėse. Informacija apie krizę dėl diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos ir kaip ją įveikti

Ištekliai:

- Ne smurtinių krizių intervencijos mokymai kartu su Richardu Ovcharovich – YouTube
- Konferencinis bloknotas
- Internetas
- Rašikliai

Aprašymas:

1. Naudokite stovą bloknotui nuo pirmosios veiklos ir remkitės ja savo pristatymą. Pabrėžkite bendrą supratimą apie „adekvatų elgesį“ neprofesionaliame/ profesionaliame lygmenyje ir nustatykite reakcijos standartus.
2. Įteisinkite skirtingą reakciją pagal individų elgesio tipą (paaiškinkite psichologinį atsakymą į grėsmės jausmą: puolimas x pabėgimo reakcijos).
3. Naudokite vaizdo pristatymą, kad išryškintumėte pagrindines krizių intervencijos struktūras, tokias kaip: emocijos ir aukos / išgyvenimo emocijų įteisinimas, sąveika tarpusavyje (integruota patirtis), neverbalinis bendravimas ir paraverbalinis bendravimas, žodinis bendravimas (nesmerkimas, empatija, atviras klausimas ir pan.).
4. Apibūdinkite intervencijos ciklą.

PROJEKTO REZULTATAS 2

5. Vadovauti grupei diskusijai apie krizių intervencijos supratimą – jei jie jaučiasi galintys panaudoti schemą savo gyvenime.

Veikla 1.3: Krizinės situacijos, krizės intervencijos reakcijos – ką kalbėti ...

Trukmė: 30 minutes

Uždaviniai:

Pabandyti įsivaizduoti, ką būtų galima išgirsti kaip auką, jei jis ar ji būtų tokioje situacijoje. Sunku įsivaizduoti, ką pasakyti kaip „trečiam žmogui“, bet gal būtų lengviau pagalvoti, kas man šiuo metu padėtų ir paguostų.

Ištekliai:

- Popieriai
- Rašikliai
- Konferencinis stovas apibendrinimui

Aprašymas:

1. Paprašykite dalyvių individualiai arba atskirose grupėse pabandyti sugalvoti ir aptarti, kas jiems galėtų padėti, jei jie taptų seksualinės prievartos ar priekabiavimo auka/išgyvenę: „Ką išgirstumėte išgydyti? Pabandykite sugalvoti labai konkrečias formuluotes ir sakinius, kuriuos galėtumėte panaudoti“.
2. Pabaigoje atsakymų/idėjų pristatymas ir apibendrinimas.

Skyrius 2: Praktinis situacijos sprendimas kaip aukai ir pašaliniam asmeniui, siekiant suprasti psichinę ir emocinę kančią ir sukurti adekvačią individualią reakciją į ją

Veikla 2.1: Krizinė intervencija seksualinio / lyties prievartos atveju

Trukmė: 60 min

Uždaviniai:

PROJEKTO REZULTATAS 2

Leisti visiems dalyviams kritiškai pagalvoti, ką daryti, jei yra seksualinės prievartos auka arba pašaliniai asmenys. Bandymas įsivaizduoti, ką tokia situacija gali sukelti ir ką žmogus galėtų daryti pirmiausia, po to ir vėliau.

Aprašymas:

1. Pradėkite diskusiją su dalyviais ir sukurkite interaktyvų pristatymą šiomis temomis (išsamiau žr. skyrių „Mokymų turinys“):
 - Psichologinės ir fiziologinės krizių apraiškos, pabėgimas x ataka kaip reakcija ir kaip ją įveikti.
 - Krizių intervencijos schemos pagrindai, „tvarkos“ tyrinėjimas bendravimo ir debatų metu. Verbalinė, neverbalinė emocinė parama.
 - Krizių intervencija, elgesys, adekvačios reakcijos – bus teikiama informacija apie krizę, susijusią su diskriminacija dėl lyties, seksualiniu priekabiavimu, seksualine prievarta, pagrindinė informacija apie krizių intervenciją, jos komponentus, intervencijos ciklą ir komunikacijos schemą (atviri klausimai, emocinė parama, jausmų įteisinimas, aukos priėmimas), bus išplėtoti bendravimo požiūriai ir aptartos tinkamos reakcijos stresinėse situacijose.
 - Aukos elgesio įteisinimas, individualūs atsakai į stresines situacijas – Bus akcentuojamos reakcijos ir elgesys į diskriminaciją dėl lyties, seksualinį priekabiavimą, seksualinę prievartą iš skirtingų perspektyvų (auka, pašalinis asmuo, patikėtinis) – skirtingi vaidmenys ir lūkesčiai bus aptarta reakcija.
2. Suskirstykite dalyvius į 4-5 grupes ir paprašykite jų sugalvoti, kaip prieiti ir padėti asmeniui, nukentėjusiam nuo seksualinės/lyties prievartos ar išpuolio. Paprašykite jų suvaidinti trumpus vaidmenų žaidimus: vienas yra auka / išgyvenęs asmuo, kitas - pagalbos asmuo, o kitas - pašalinis asmuo. Duokite jiems patarimų, kaip išspręsti situaciją (žr. skyrių „Mokymų turinys“).
3. Aptarkite su dalyviais, kaip jie jautėsi vaidmenų žaidimo metu, ir pabrėžkite patarimus, ką daryti ir kaip būti pasiekiamam asmeniui, patyrusiam tokį veiksma..

Mokymo metodologija savarankiškam mokymuisi

Skyrius 1: Pagrindinė informacija apie krizines situacijas, susijusias su diskriminacija dėl lyties, seksualiniu priekabiavimu ir seksualine prievarta

Veikla 1.1: Aukos elgesio įteisinimas

Trukmė: 15 min

Uždaviniai:

Sugebėti priimti aukos padėtį, kalbant apie laisvę, viena vertus, ir atsakomybę, iš kitos – akcentuojant agresoriaus, o ne aukos atsakomybę!

Ištekliai: nereikalingi

Aprašymas:

1. Perskaityt šio modulio Mokymų turinio skiltį, susiraskite kolegą ar draugą ir aptarkite įvairius priekabiavimo ir seksualinės prievartos scenarijus, kalbant apie tai, ką auka / išgyvenęs asmuo turėtų arba neturėtų daryti – siekdami parodyti, kad aukos beveik niekada nepadarė nieko blogo ar blogo, bet kad agresorius yra tas, kuris sukėlė visą situaciją!
2. Taip pat pakalbėkite apie aukos veiksmus po užpuolimo – „nieko nedaryti“, kalbant apie kreipimąsi į policiją ar kitą instituciją, yra tai, ką turime gerbti lygiai taip pat, kaip „ko nors daryti“. Yra daugybė priežasčių, kodėl aukos elgiasi tam tikru būdu ištikus šokui (ir viskas gerai!).
3. Užsirašykite, kas, jūsų nuomone, jums svarbu.

Veikla 1.2: Lyčių stereotipai seksualinės prievartos atveju

Trukmė: 55 min

Uždaviniai:

PROJEKTO REZULTATAS 2

Mokėti matyti ir išgirsti lyčių stereotipus kalbant apie seksualinius išpuolius ir dalyvaujančių asmenų pozicijas bei situacijos aspektus.

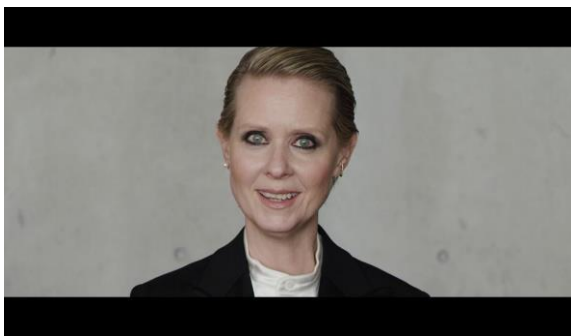
Mokėti atskirti faktus ir sąvokas.

Ištekliai:

- Popierius
- Rašikliai
- Internetas

Aprašymas:

1. Pagalvokite apie tai, ką matėte ar girdėjote apie daugybę stereotipų, susijusių su moterimis, pavyzdžiui, žiūrėkite šį vaizdo įrašą su aktores Cynthia Nixon, kuri taip pat yra moterų teisių ir lyčių problemų gynėja. Jis vadinamas: būk ponis, jie sakė (taip pat galite rasti alternatyvią versiją, ką reiškia būti džentelmenu):

Šaltiniai: <https://www.youtube.com/watch?v=z8ZSDS7zVdU>

2. Užsirašykite stereotipus.

3. Labai gražų vaizdo įrašų rinkinį, orientuotą į seksualinį priekabiavimą, rasite čia: <https://www.youtube.com/channel/UCQnHegT-awFsplQdVLCaKpA/featured>.

Išanalizuokite šiuos 6 vaizdo įrašus, kuriuose vaizduojamas ir rodomas seksualinis priekabiavimas įvairiose situacijose (darbe, gydytojo kabinete, interviu metu).

Veikla 1.3: Lyčių stereotipai prievartaujant (bandymas)

Trukmė: 30 min

Uždaviniai:

Norint suprasti svarbius seksualinės prievartos aspektus, mitas, kad „moterys to prašo“ (ar net nori) pagal savo apsirengimą ar elgesį, yra visiškai klaidingas ir

PROJEKTO REZULTATAS 2

netoleruotinas požiūris! Kai kurie vyrai tuo pateisina savo poelgį („Mane ji provokavo tai padaryti...“).

Ištekliai:

- TV
- Straipsniai laikraščiuose arba internetas
- Rašikliai
- Popierius

Aprašymas:

1. Susiraskite straipsnį ar TV reportažą apie išžaginimą ar seksualinį prievartavimą ir pabandykite išanalizuoti jame pateiktus duomenis (agresorius, auka, situacija, smurto forma...). Išspręskite lyčių stereotipus ir atskirkite juos nuo įrodymų.
2. Užsirašykite atsakymus į šiuos klausimus arba aptarkite juos su kolegomis ar draugais:
 - Ar čia yra stereotipų, ar visa tai paremta duomenimis?
 - Kaip, jūsų nuomone, atrodo „įprastas išžaginimo atvejis“ arba pasikėsinimas išžaginti? Arba kitas seksualinės motyvacijos išpuolis?
 - Ar yra kokių nors tradicinių idėjų, susijusių su išžaginimu ir seksualiniu (dėl lyties) smurtu ir užpuolimu?
 - Kiek jie yra „tradiciniai“ ir kiek atspindi duomenis ar tikrus įrodymus?

Skyrius 2: Praktinis situacijos sprendimas kaip aukai ir pašaliniam asmeniui, siekiant suprasti psichinę ir emocinę kančią ir sukurti adekvačią individualią reakciją į ją

Aprašymas

Šio skyriaus 1–4 užduotys reiškia, kad turite atlikti tam tikrus vaidmenis su savo kolegomis ar draugais. Kartu galėsite praktiškai išspręsti situaciją.

Vaidmenų žaidimas – Pagalvokite arba paklauskite savo kolegų ir draugų, ar jie turi individualios patirties, susijusios su diskriminacija dėl lyties, seksualinio priekabiavimo ir seksualinės prievartos. Jei jie nenaudoja atvejo analizės iš interneto arba jos nesukuria. Kartu su kolegomis ar draugais paruoškite vaidmenų žaidimą, remdamiesi tuo atveju. Kiekviename vaidmenų žaidime pagrindinis dėmesys bus skiriamas

PROJEKTO REZULTATAS 2

skirtingiems reakcijos į diskriminaciją dėl lyties, seksualinį priekabiavimą ir seksualinę prievartą aspektus. Kiekvienas dalyvis turės galimybę žaisti visas 4 dalis:

- agresorius
- auka/išgyvenęs asmuo
- pašalinis asmuo
- patikėtinis

Agresoriaus ir aukos/išgyvenusio asmens vaidmuo visada yra, o likę du gali keistis (šalis ar patikėtinis). Po vaidmenų žaidimo aptarsite efektyvius mechanizmus ir sąveiką tarp agresoriaus ir aukos iš neverbalinio, taip pat verbalinio požiūrio taško ir bus pateiktos 3 skirtingos vaidmenų žaidimo versijos, ypatingą dėmesį skiriant vienam iš veikėjų. situacija:

- Vaidmenų žaidimas – auka
- Vaidmenų žaidimas – stebėtojas
- Vaidmenų žaidimas – patikėtinis

Pabaigoje, kai vyksite kartu, grupinėje diskusijoje ir ataskaitoje sutelkite dėmesį į tai, ką kiekvienam reiškia būti pašaliniui, pasitikinčiam asmeniui. Kaip reaguoti individualiai tinkamai, bet efektyviai?

Veikla 2.1: Krizių intervencija – atvejo analizė/individuali patirtis, vaidmenų pasikeitimas: kaip auka/išgyvenusioji

Trukmė: 30 min

- 10 min pasiruošimui
- 10 min vaidinimui
- 10 min aptarimui

Uždaviniai:

Užsiėmimo tikslas – patirti tam tikras situacijas, susidedančias iš seksualinio priekabiavimo ar prievartos, atliekant skirtingus vaidmenis (auka, smurtautojas, patikėtinis).

Pagrindinis dėmesys skiriamas aukai ir jos gebėjimui ar gebėjimui reaguoti į seksualinę prievartą (arba priekabiavimą.).

Ištekliai:

- Popierius
- Rašikliai
- Atvejų analizė/ internetas

Aprašymas:

1. Paprašykite savo kolegų ir draugų sukurti vaidmenų žaidimą, pagrįstą asmenine patirtimi arba atvejo analize, ir suvaidinti:

- 1 asmuo yra auka / išgyvenęs asmuo
- 1 asmuo yra smurtautojas
- 1 asmuo yra pašalinis asmuo.

2. Po vaidmenų žaidimo kartu išanalizuokite sąveikas: verbalinį, neverbalinį bendravimą, emocijas, teigiamą poveikį ir jausmus žaidžiant, veiksmingus klausimus/palaikančius žodinius posakius. Išvadas užrašykite ant popieriaus.

Veikla 2.2: Krizės intervencija – atvejo analizė/individuali patirtis, vaidmenų pasikeitimas: kaip stebėtojas

Trukmė: 30 min

- 10 min pasiruošimui
- 10 min vaidinimui
- 10 min aptarimui

Uždaviniai:

Užsiėmimo tikslas – patirti tam tikras situacijas, susidedančias iš seksualinio priekabiavimo ar prievartos, atliekant skirtingus vaidmenis (auka, smurtautojas, patikėtinis). Šį kartą dėmesio centre atsidūrė sudėtingas pašalinio stebėtojo vaidmuo.

Ištekliai:

- Popierius
- Rašikliai
- Atvejų analizė/ internetas

Aprašymas:

PROJEKTO REZULTATAS 2

1. Paprašykite savo kolegų ir draugų sukurti vaidmenų žaidimą, pagrįstą asmenine patirtimi arba atvejo analize, ir suvaidinti:

- 1 asmuo yra auka / išgyvenęs asmuo
- 1 asmuo yra smurtautojas
- 1 asmuo yra pašalinis asmuo.

2. Po vaidmenų žaidimo kartu išanalizuokite sąveikas: verbalinį, neverbalinį bendravimą, emocijas, teigiamą poveikį ir jausmus žaidžiant, veiksmingus klausimus/palaikančius žodinius posakius. Išvadas užrašykite ant popieriaus.

Veikla 2.3: Krizių intervencija – atvejo analizė/individuali patirtis kaip patikėtinis

Trukmė: 30 min

- 10 min pasiruošimui
- 10 min vaidinimui
- 10 min aptarimui

Uždaviniai:

Užsiėmimo tikslas – patirti tam tikras situacijas, susidedančias iš seksualinio priekabiavimo ar prievartos, atliekant skirtingus vaidmenis (auka, smurtautojas, patikėtinis). Akcentuojamas pasitikintis asmuo, pvz., ką šis asmuo gali, negali, turi ar neturi daryti (ar turėjo daryti), kai jam pasakojama apie kito asmens priekabiavimo ir užpuolimo situaciją.

Išteklių:

- Popierius
- Rašikliai
- Atvejų analizė/ internetas

Aprašymas:

1. Paprašykite savo kolegų ir draugų sukurti vaidmenų žaidimą, pagrįstą asmenine patirtimi arba atvejo analize, ir suvaidinti:

- 1 asmuo yra auka / išgyvenęs asmuo
- 1 asmuo yra smurtautojas
- 1 asmuo yra patikėtinis.

PROJEKTO REZULTATAS 2

2. Po vaidmenų žaidimo kartu išanalizuokite sąveikas: verbalinį, neverbalinį bendravimą, emocijas, teigiamą poveikį ir jausmus žaidžiant, veiksmingus klausimus/palaikančius žodinius posakius. Išvadas užrašykite ant popieriaus.

Veikla 2.4: Krizių intervencijos, atliekant įvairius vaidmenis, apibūdinimas

Trukmė: 20 min

Uždaviniai:

Siekiama paleisti visus probleminius jausmus, kuriuos galėjo sukelti visi pratimai, ir sustiprinti teigiamus.

Ištekliai:

Nereikalingi

Aprašymas:

Po vaidmenų žaidimo pirmiausia skirkite 2–3 minutes savirefleksijai, tada aptarkite su kolegomis ir draugais ir sutelkite dėmesį į šiuos klausimus:

- Ką aš atradau?
- Ko išmokau?
- Ką galiu panaudoti ateityje?
- Kurie surinkti veiksmingos reakcijos pavyzdžiai yra naudingi mano aplinkybėms?

Pasistenkite atskirti, kas buvo geriausia („auksinė“), blogiausia ar nuobodžia („šiukšliadėžė“) ir kas leido kritiškai mąstyti apie problemas („matau akimirka“).

Skyrius 1: Pagrindinė informacija apie krizines situacijas, susijusias su diskriminacija dėl lyties, seksualiniu priekabiavimu ir seksualine prievarta

Kokie yra lyčių stereotipai?

Lyčių stereotipas yra apibendrintas požiūris ar išankstinis nusistatymas apie savybes, kurias turėtų turėti moterys ir vyrai (arba kiti žmonės, kurie nepripažįsta savęs kaip vyrai ar moterys) arba vaidmenis, kuriuos atlieka arba turėtų atlikti vyrai ir moterys.

Lyčių stereotipai, pavyzdžiui, „moterys puoselėja“ arba „moterys yra silpnos“, „vyrai stiprūs“, „vyrai yra medžiotojai“, o tai labai susiję su seksualine ir lytimi motyvuota agresija = moters (visada) matymas auka. modelis ir vyras kaip agresorius („varomas nevaldomo geismo“). Remiantis duomenimis, tai labai dažnai yra tiesa, tačiau ji neturi būti bendrai numanoma kiekvienoje situacijoje, nežinant jos detalių! Dėl lyčių stereotipų vyrui gali būti nelengva ir pavojinga prisipažinti, kad, pavyzdžiui, žmona jį (bet koku būdu) skriaudė..

Viktimacija – taip, ar ne?	Auka arba išgyvenęs	Seksualinis smurtas, prievartavimas, išžaginimas pasimatymo metu, seksualinis prievartavimas?
Viktimologija	SAKI – auka apibūdina asmenį, kuriam buvo padarytas nusikaltimas. Pasaulis tarnauja kaip statusas, suteikiantis teises pagal baudžiamąjį įstatymą.	RAINN – seksualinis smurtas“ kaip visa apimantis, neteisinis terminas, reiškiantis tokius nusikaltimus kaip seksualinė prievarta, išžaginimas ir seksualinė prievarta.

PROJEKTO REZULTATAS 2

EIGE: antrinė viktimizacija įvyksta, kai auka patiria tolesnę žalą ne dėl tiesioginės nusikalstamos veikos, o dėl to, kaip institucijos ir kiti asmenys elgiasi su auka. Antrinės viktimizacijos priežastis gali būti, pavyzdžiui, pakartotinis aukos atskleidimas nusikaltėliui, pakartotinis tardymas apie tuos pačius faktus, netinkamos kalbos vartojimas ar nejautrūs visų, kurie bendrauja su aukomis, komentarai.	RAINN dažnai vartoja žodį „išgyvenęs“, turėdamas omenyje asmenį, kuris išgyveno sveikimo procesą, arba kai kalbama apie trumpalaikius ar ilgalaikius seksualinio smurto padarinius. SAKI – išgyvenęs asmuo, kuris išgyvena sveikimo procesą.	RAINN – reiškia „prievartavimas pasimatyme“ arba „pažinties prievartavimas“ ir ragina kitus nesinaudoti šiais Aprašymais. Šie terminai gali sukelti painiavą, kad „prievartavimas pasimatyme“ kažkaip skiriasi arba ne toks rimtas nei išžaginimas. Tiesą sakant, aštuonių iš 10 seksualinių išpuolių atveju smurtautojas yra tas, kurį auka pažįsta. Vietoj to mes įvardijame nusikaltimą, o po to pateikiame informaciją apie kaltininką. Pavyzdžiui, tikslinga sakyti, kad kažkas patyrė „intymaus partnerio seksualinę prievartą“ arba „šeimos nario seksualiai išnaudojo“.
--	--	---

Atkreipkite dėmesį į terminų skirtumus kreipiantis į asmenį, nukentėjusią nuo seksualinės prievartos, pažeidimo, agresijos išžaginti (bandymas):

- **auka** – dažnai vartojama kalbant apie asmenį, neseniai patyrusį seksualinę prievartą (tačiau gali reikšti tam tikrą bejėgiškumą).
- **išgyvenęs** (survivor) – dažniau vartojamas kalbant apie asmenį, kuris po užpuolimo yra sveikimo procese.

Voice from a Survivor

*Survivor is a term that empowers me and allows me to communicate that I have been through an ordeal, but I have come out the other end. I certainly do use the term **victim**, especially when I am describing the assault itself. I use the term **victim** to express that this crime is horrific, life changing, affects everyone that is near and dear to me.*

I think that what has really been important throughout my journey, regardless of who I am speaking with—whether it is an advocate, a detective, or a prosecutor and whatever term they utilize when speaking with me. That isn't what I remember—what I remember is the kindness, the regard, the patience; that is the most important thing.

—Sexual Assault Victim-Survivor

Šaltiniai: <https://sakitta.org/toolkit/docs/Victim-or-Survivor-Terminology-from-Investigation-Through-Prosecution.pdf>

Skyrius 2: Praktinis situacijos sprendimas kaip aukai ir pašaliniam asmeniui, siekiant suprasti psichinę ir emocinę kančią ir sukurti adekvačią individualią reakciją į ją

Patarimai (ką daryti) artėjant prie seksualinio / lyties prievartos ar užpuolimo aukos / išgyvenusio asmens:

- ✓ sudaryti saugią erdvę emocijoms reikšti (tinkama vieta, ramu, vienas, niekas kitas neklauso)
- ✓ Išreikškite palaikymą nurodytam asmeniui (vertinkite, kad jis sprendžia situaciją, net jei ji sudėtinga; susitarkite dėl lūkesčių – kaip elgtis toliau, kam apie situaciją bus pranešta ar ne)
- ✓ Būkite empatiški, stenkitės įsijausti į situaciją (t. y. išreikškite, kad suprantate, kaip sunku rasti žodžius, verkti ar kitos atsirandančios emocijos)
- ✓ Nebijokite žmogaus emocijų (baimė, verksmas, žodinė agresija), leiskite joms saugiai tekėti, nestabdykite
- ✓ Nesmerk emocijų, visos emocijos yra pagrįstos, kiekvienas žmogus turi teisę kažką jausti
- ✓ Sekite duoto žmogaus tempą (arba neskubėkite, „vaikščiokite“ kartu ar atsilikite nuo duoto žmogaus)
- ✓ nedarykite žmogaus spaudimo, neverskite jo apibūdinti smulkmenų, jei to dar nesugeba, leiskite pasireikšti emocijoms, susijusioms su situacija

PROJEKTO REZULTATAS 2

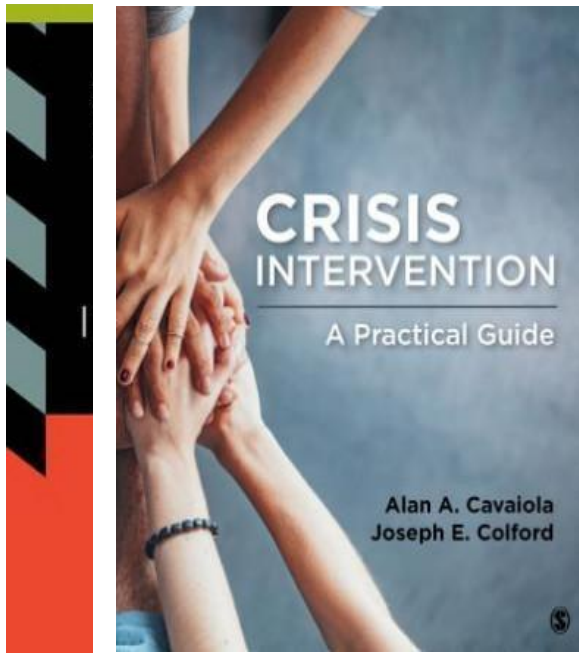
- ✓ Aktyviai klausykite (t. y. užduokite papildomus klausimus – jei situacija tam pribrendo, pakartokite pagrindinius faktus, apibendrinkite esminius dalykus)
- ✓ pasiūlyti pagalbą (ar galiu kaip nors padėti?)
- ✓ Stenkitės suprasti situacijos reikšmę tam asmeniui
- ✓ „būti visapusiškai šalia“, tuo metu neužsiimant kitais darbais, telefonais ir pan. („Aš čia su tavimi ir dėl tavęs“)
- ✓ sutelkite dėmesį ne tik į žodinius, bet ir neverbalinius signalus (ne visada asmuo gali iš karto kalbėti apie situaciją)
- ✓ patekę į liudininko situaciją, kreipiamės į auką, agresorių, kurį ignoruojame

Patarimai (ko nedaryti) artėjant prie seksualinės / lyties prievartos ar užpuolimo aukos / išgyvenusio asmens:

- ⊗ Niekada nesumenkinkite situacijos, nemažinkite jos, neįvertinkite, ką išgyvenęs asmuo turėtų ar neturėjo daryti ir pan.
- ⊗ Nesidrovėkite (bus gerai, praeis)
- ⊗ Nelaikykite išgyvenusio žmogaus emocijų
- ⊗ Nevertinkite kito žmogaus, nenurodykite klaidų, nekritikuokite, kad jis ne iš karto ar anksčiau išsprendė situaciją.
- ⊗ Netardyti, „nespausti“ (gerbti kito situaciją ir tempą)
- ⊗ Neduokite patarimų (verčiau padėkite rasti sprendimą – kai susiklostė situacija)
- ⊗ Nepriimkite sprendimų už išgyvenusįjį
- ⊗ Neapeliuokite į protą padidėjusio jautrumo ar susijaudinimo akimirką
- ⊗ Niekada netvirtinkite aukos „kaltės“ (O kodėl tu ten nuėjai? Nenustebk tada...)
- ⊗ Venkite visų prietarų ir stereotipų (Nerėk kaip vaikas! Tu gali susitvarkyti su bet kuo, tu esi vaikinai!)
- ⊗ Būkite atsargūs, ką išsakote ne tik žodžiais, bet ir veiksmais, veido išraiškomis ir gestais

Jei jums reikia daugiau informacijos arba neturite praktinės patirties, susijusios su krizių intervencija, pasinaudokite kokybiškais leidiniais ir žinynais bei apsvarstykite galimybę lankyti praktinį edukacinį kursą, nes tokios kompetencijos neįmanoma išmokyti ir įgyti studijuojant tik tekstus. Praktika būtina!

! Patarimai, ką skaityti ir mokyti:

Svarbus pranešimas treneriams ir besimokantiems:

Atminkite, kad tokio pobūdžio veikla gali būti potencialiai žalinga žmonėms, kurie yra labai jautrūs arba turi asmeninės bet kokios formos seksualinio ar lyties motyvuoto užpuolimo patirties. Taigi, prieš atliekant užduotį svarbu sukurti jaukią ir saugią erdvę ir naudoti „sužadavimo įspėjimą“, leidžiantį šiems asmenims aktyviai nedalyvauti užduotyje arba bet kada išeiti iš patalpos, jei jaučiasi nepatogiai.

Šaltiniai:

- Alcoff, Linda. 1991. The problem of Speaking for Others. *Cultural Critique* 20 (Winter 1991-1992), p. 5-32.
- Bourdieu, Pierre. 1998. *La domination masculine*. Paris, Seuil.
- Borg Anna a kol.: *A Manual for Employers: Making Work Better for Organisations and for Employees*. Employment & Training Corporation (Malta). 2006.
- Ebbesen, M. (2011). Cross cultural principles for bioethics. In G.D. Gargiulo & A. McEwan (Eds.). *Advanced biomedical engineering* (pp.157-183).
- Hnilica, Karel. 2010. Stereotypy, předsudky, diskriminace, (pojmy, měření, teorie). Praha: Karolinum.
- Miller, T. E., & Schuh, J. H. (2005). *Promoting reasonable expectations: Aligning student and institutional views of the college experience*. Jossey-Bass.
- Newman, J. L., Fuqua, D. R., Gray, E. A., & Simpson, D. B. (2006). Gender differences in the relationship of anger and depression in a clinical sample. *Journal of Counseling & Development*, 84, 157-161.
- Renzetti Claire M., Daniel J. Curran. 1992. Women, men, and society. Boston : Allyn and Bacon
- Stangor, Charles, Mark Schaller. 1996. Stereotypes as Individual and Collective Representations. In: C.N. Macrae, Ch. Stangor and M. Hewstone (eds.): *Stereotypes and Stereotyping*. The Guilford Press: New York.
- Vodáčková, Daniela. 2002. Krizová intervence. Portál: Praha.
- Williams, Susanne: 2007. *Gender Training Manual*. Oxfam (UK).
- Zákon č. 198/2009 o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací.*
- *Council of Europe. Recommendation (2006)8 of the Committee of Ministers to member states on assistance to crime victims [967 \(coe.int\)](https://www.coe.int/t/t09/Document/Recommendations/REC(2006)8.pdf).
- *Is this sexual harassment: <https://www.youtube.com/watch?v=Ur8G8kOYefI>
- *Non-violent crisis intervention: Non-Violent Crisis Intervention Training with Richard Ovcharovich - YouTube
- *RAINN. Key terms and phrases. <https://www.rainn.org/articles/key-terms-and-phrases>

PROJEKTO REZULTATAS 2

*SAKI. Victim or Survivor: Terminology from Investigation Through Prosecution (sakitta.org).

*Scenarios-for-CIT-Training-3.pdf (namiozaukee.org)

*Serious Sexual Assaults Campaign: <https://www.westyorkshire.police.uk/staysafe>

*Sexual Assault Awareness & Safety:

<https://www.internationalstudentinsurance.com/explained/sexual-assault.php>

*Sexual Assault Kit Initiative (SAKI): <https://www.phoenix.gov/police/sexual-assault-kit-initiative>.

*Sexual harassment on the rise in German workplace: study: <https://www.dw.com/en/sexual-harassment-on-the-rise-in-german-workplace-study/a-50979194>

*Sexual Harassment in the Workplace: <https://www1.nyc.gov/site/cchr/media/sexual-harassment-campaign.page>

*Thats Harassment: <https://www.youtube.com/channel/UCQnHegT-awFsplQdVLCaKpA/featured>

*Victim or survivor terminology: <https://sakitta.org/toolkit/docs/Victim-or-Survivor-Terminology-from-Investigation-Through-Prosecution.pdf>

*Women and COVID-19 - UN Chief Video Message (9 April 2020): https://youtu.be/ZIATLVKZ_ag.

*Zernike, K. (2016, February 29). Testing for joy and grit? Schools nationwide push to measure students' emotional skills. *The New York Times*. http://www.nytimes.com/2016/03/01/us/testing-for-joy-and-grit-schools-nationwide-push-to-measure-students-emotional-skills.html?_r=0.

MODULIS 5: Diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos gynimo priemonės ir

Kontaktinio mokymo metodika

Skyrius 1: Rizika ir apsaugos priemonės nuo diskriminacijos dėl lyties

Veikla 1.1: Diskriminacijos dėl lyties karuselė

Trukmė: 60 min

Uždaviniai:

Suprasti, kurie yra rizikos veiksniai, lemiantys jaunų žmonių diskriminaciją ir kokius apsauginius veiksnius galime pritaikyti praktikoje, kad išvengtume diskriminacijos ir priekabiavimo / užpuolimo. Šioje veikloje taip pat apžvelgiama, kaip problema suvokiama kiekvienoje iš skirtingų šalių.

Ištekliai:

- Stovas bloknoutui
- Rašikliai
- Spalvos

Aprašymas:

1. Vykdytojas sukuria grupes iš maždaug 4-5 žmonių (susirstant pagal tautybę) ir kiekvienai grupei padeda vieną lentelę su viena tema + keletą rašiklių ir spalvų. Temos: individas, visuomenė, švietimas, šeima.
2. Kiekviena grupė turi susimąstyti ir ant lentos užrašyti visus rizikos veiksnius, susijusius su paskirta tema, kurie yra suvokiami jų šalyje. Po to vedėjas sumaišo grupes (bandydamas kiekvienai grupei priskirti žmones iš skirtingų šalių) ir paprašo kiekvienos grupės perskaityti ir aptarti ankstesnių grupių užrašytus rizikos veiksnius.
3. Tada kiekviena grupė apmąsto ir kitoje lentelės pusėje užrašo apsauginius veiksnius, kuriuos galima pritaikyti kiekvienai temai.
4. Kiekviena grupė plenariniame posėdyje dalijasi idėjomis

1. 5. Užsiėmimo pabaigoje atliekamas nedidelis apibendrinimas
2. Apibendrinimo klausimai:
3. 1. Ar pastebite skirtumus tarp skirtingų šalių diskriminacijos suvokimo?
4. 2. Ar sužinojote ką nors naujo apie tai, kaip užkirsti kelią diskriminacijai??

Veikla 2.1: Prevencinės priemonės JigSaw

Trukmė: 40 min

Uždaviniai:

Norėdami aptarti ir didinti informuotumą apie praktines priemones, kurias galime taikyti siekdami sustabdyti smurtą dėl lyties.

Ištekliai:

- Text about measures/ Handout:

<https://www.gov.nl.ca/vpi/tips-and-tools/tips-for-youth-to-prevent-gender-based-violence-and-inequality/>

Aprašymas:

1. Dalyviai suskirstomi į 2 „namų grupes“. Kiekvienam asmeniui kiekvienoje grupėje įteikiama dalomoji medžiaga su priemone, kurią galima pritaikyti smurto prevencijai ar jo veikimui. Abi namų grupės turi tą pačią dalomąją medžiagą.
2. Kai vedėjas taip pasako, kiekvienas kiekvienos grupės žmogus eina į kitą komandą ir susiranda asmenį, kuris turi tą pačią priemonę. Poros kartu skaito priemones, mokosi iš jų, diskutuoja ir užsirašo. Šios poros vadinamos „ekspertų grupėmis“.
3. Po to dalyviai grįžta į namų grupę ir vienas po kito paaiškina likusiai komandai, ką išmoko, nežiūrėdami į tekstą, tik į užrašus.
4. Užsiėmimo pabaigoje atliekamas nedidelis apibendrinimas.

Apibendrinimo klausimai:

1. Ar jau taikote kai kurias priemones?
2. Kurias norite/reikia patobulinti savo šalyje?

Veikla 3.1: Per kambarį

Trukmė: 35 min

Uždaviniai:

Šis pratimas – tai galimybė pasitreniruoti naudojant savo kūno kalbą ir balsus, siekiant nustatyti ribas su kitu žmogumi.

Ištekliai:

- Erdvė kur galima laisvai judėti

Aprašymas:

1. Dalyviai išsirikiuoja į dvi eiles maždaug 10–15 pėdų atstumu vienas prieš kitą. Kiekviena grupė paeiliui judės link kitos, o tada bus sustabdyta. Yra 3 rundai.

2. 1 turas: ribos nustatymas naudojant kūno kalbą.

Paaiškinkite: „Kiekvienas 1-oje eilėje ant grindų pasirinkite vietą, kurios nenorite kirsti. Vietą pasilikite sau. Kai sakau „eik“, antroje eilėje esantys žmonės eis link tavęs. Kai jūsų kolega 2 eilutėje pasieks jūsų pasirinktą vietą, savo kūno kalba nurodykite, kad nenorite, kad jie priartėtų. Kokie yra pavyzdžiai, kaip tai padaryti? Paprašykite ir parodykite keletą pavyzdžių iš grupės, pavyzdžiui: padėkite vieną ranką; užimti pasiruosusią poziciją; atsuk jiems nugarą; nueiti; ir tt „2 eilutė, kai pamatysite, kad jūsų kolega 1 eilėje nustatė savo ribą su jumis, jūs gerbsite ribą ir nustosite vaikščioti“.

Leiskite kiekvienai grupei paeiliui praktikuoti šį įgūdį.

2 ratas: ribos nustatymas balsu ir kūno kalba.

Šį kartą dalyviai ne tik kūno kalba, bet ir balsu parodys savo kolegai, kad jie nustotų artintis. Tai galimybė praktikuoti naudojant keturis įgūdžius (pavadinkite, nukreipkite, pakartokite, baigkite). Paprašykite keleto dalykų, kuriuos norite pasakyti, pavyzdžių, kad parodytumėte, jog nenorite, kad jie priartėtų. Pavyzdžiai: pasakykite arba sušukite „stop“; „atstok“; „tu per arti“; ir tt Kadangi kai kurie dalyviai paprastai būna garsesni arba tylesni nei kiti, šis turas gali būti kartojamas, kad tylesni dalyviai galėtų treniruotis garsiau, o garsesni – tylesni, bet tvirti.

3 rundas: peržengtos ribos sustiprinimas balsu ir kūno kalba.

PROJEKTO REZULTATAS 2

Šį kartą dalyviai, einantys link ribų nustatytojo, tęsis už nurodyto sustojimo taško, kad ribų nustatytojas galėtų iš naujo nustatyti savo ribas ir naudoti kūno kalbos, keturių įgūdžių, tono, garsumo, linksniavimo ir kt. . Tai gali atrodyti taip: „Tu per arti – atsitrauk! (pavadinkite jį ir nukreipkite); "stop stop stop!" (pakartoti direktyvą); pradeda tyliai ir garsiau; ir tt

Apklausos klausimai:

1. Kas buvo sunku?
2. Kas buvo lengva?
3. Kaip tai privertė jus jaustis ir ko išmokote?

Skyrius 2: Kova su įprastais klaidingais įsitikinimais ir elgesiu

Veikla 1.2: Žodžių debesis Klaidingi įsitikinimai

Trukmė: 20 min

Uždaviniai:

Smegenų šturmas apie dažniausiai pasitaikančius klaidingus įsitikinimus ir elgesį, kurių reikėtų vengti.

Ištekliai:

- Menimeter,
- Nešiojamas kompiuteris arba išmanusis telefonas
- Projektorius

Aprašymas:

1. Ši veikla yra skaitmeninis smegenų šturmas, atliekamas Mentimetro aplikacijos pagalba. Po vienos teorijos skaidrės, kurioje paaiškinama, kas yra „klaidingi įsitikinimai ir elgesys“, dalyvių prašoma įvesti dažniausiai pasitaikančius įsitikinimus. Rezultatas bus skaitmeninis žodžių debesis.
2. Užsiėmimo pabaigoje atliekamas nedidelis apibendrinimas

Apibendrinimo klausimai:

1. Kas tau labiausiai krenta į akis?

2. Ar yra kokių nors įsitikinimų, kurių niekada anksčiau nesvarstėte?
3. Kurie yra labiausiai paplitę jūsų šalyje?

Veikla 2.2: Sustabdykite aukos kaltinimą - vaidmenų žaidimas

Trukmė: 55 min

Uždaviniai:

Pastatykite dalyvius į smurtautojo/aukos vietą, kad suprastų, ką reiškia patirti smurtą/diskriminaciją. Apmąstykite įvairias situacijas, kad suprastumėte, kada aprašyta situacija yra GBV situacija, ar ne. Apmąstykite skirtingus vaidmenis, atliekamus GBV situacijoje.

Ištekliai:

Scenarijų dalomoji medžiaga

Aprašymas:

1. Dalyviai suskirstomi į grupes. Kiekvienai grupei duodama padalomoji medžiaga, apibūdinanti situaciją.
2. Grupė pasiskirsto vaidmenį ir suvaidina scenarijų kitų dalyvių akivaizdoje.
3. Likusieji klasės nariai komentuoja tai, ką mato, ir aptaria situaciją: ar susiduriame su GBV byla? Jei taip, kodėl? Jei ne, kodėl? Ką galime padaryti, kad išspręstume situaciją?

Apibendrinimo klausimai:

1. Ar buvo sunku atlikti savo vaidmenį? Kaip jautėtės?
2. Ko išmokote iš veiklos? Ar manote, kad tai gali padėti didinti supratimą apie problemą?

Mokymo metodologija savarankiškam mokymuisi

Skyrius 1: Rizika ir apsaugos priemonės nuo diskriminacijos dėl lyties

Veikla 1.1: Skaidrės apie tai, kaip reaguoti į smurtą dėl lyties

Trukmė: 60 minutes

Uždaviniai:

Suprasti, ką galėtume padaryti, jei susiduriame su bet kokia diskriminacija dėl lyties.

Ištekliai:

- Skaidrės
- Nešiojamas kompiuteris
- Internetas

Aprašymas:

1. Perskaitykite apie skirtingus būdus, kuriais galime susidurti su diskriminacija dėl lyties ir į ją reaguoti (medžiagą rasite Mokymų turinio skyriuje), tada atsakykite į šiuos klausimus:
2. 1. Kokie yra 6 pagrindiniai žingsniai?
3. 2. Kuriais iš patarimų jau vadovaujatės?
4. 3. Kas tau buvo naujo?
5. 4. Ar jums buvo naudingi patarimai?

Veikla 2.1: Video

Trukmė: 40 min

Uždaviniai:

Siekti kovoti su smurtu dėl lyties ir su juo kovoti.

Ištekliai:

- Video:

<https://yali.state.gov/understanding-gbv-3/>

<https://www.youtube.com/watch?v=ad9hiT7f6Oc>

https://www.youtube.com/watch?v=LRHVBUDs_aw

<https://www.youtube.com/watch?v=3tKjy0YncnA>

https://www.youtube.com/watch?v=d4uHWuxM_MU

https://www.youtube.com/watch?v=Tpzcq_lgTRA

- Rašikliai

- Popierius.

Aprašymas:

Žiūrėti visus vaizdo įrašus. Klausydamiesi pabandykite užsirašyti raktinius žodžius, naujus dalykus, kuriuos išmokote, ir įdomesnius aspektus. Apmąstymo pabaigoje atsakykite į šiuos klausimus:

1. Ką galite padaryti, kad pašalintumėte smurtą dėl lyties?
2. Ką vyrai gali padaryti, kad sustabdytų smurtą?
3. Kaip padėti tyliai smurto aukai?
4. Koks didžiausias iššūkis užkertant kelią smurtui?

Skyrius 2: Kova su įprastais klaidingais įsitikinimais ir elgesiu

Veikla 2.1: Prievartavimo kultūra

Trukmė: 30 min

Uždaviniai:

Didinti informuotumą apie prievartavimo kultūros reiškinių: kas tai? Kokios yra skirtingos formos? Kodėl tai problema? Kaip tai sustabdyti?

Ištekliai:

Skaidrės skaityti ir mokyti, projektorius

Aprašymas:

Mokymų turinio medžiagoje rasite skaidrių rinkinį „Kova su paplitusiais klaidingais įsitikinimais ir elgesiu: prievartavimo kultūra“. Pažvelkite į juos, kad suprastumėte problemos apibrėžimą ir suprastumėte, kokios yra pagrindinės savybės.

Veikla 2.2: TED pokalbis apie išprievartavimo kultūrą

Trukmė: 30 min

Uždaviniai:

Didinti informuotumą apie prievartavimo kultūros reiškinių: kodėl jis toks subtilus?

Kodėl mes dažnai tai nuvertiname?

Ištekliai:

https://www.youtube.com/watch?v=z_2DU7VTOMk

Aprašymas:

Žiūrėkite Reagano Williamso TED pokalbį apie prievartavimo kultūrą ir atsakykite į šiuos klausimus:

1. Kodėl prievartautojai dažnai išsisukinėja nuo savo nusikaltimų?
2. Kas yra pažįstamų išprievartavimai?
3. Kas yra antrinė viktimizacija?
4. Ar vyrai gali būti išprievartauti?
5. Kodėl svarbu pranešti?

Veikla 2.2: Pasitikrinkite savo žinias apie smurtą lyties pagrindu

Trukmė: 40 min

Uždaviniai:

Tikrinamos mokinių žinios apie Smurtą lyties pagrindu ir būdus, kaip su juo kovoti.

Ištekliai:

<https://www.actionpvaw.org.au/quiz-your-knowledge>

Aprašymas:

Atidarykite nuorodą. Rasite 5 skirtingas viktorinas, kurios patikrins jūsų žinias smurto, pagrįsto lytimi, tema. Viktorinos pabaigoje atsakykite į šiuos klausimus:

1. Ar jus nustebino rezultatas?
2. Kiek jau žinojote?

Skyrius 1: Rizika ir apsaugos priemonės nuo diskriminacijos dėl lyties

Smurtas dėl lyties: kaip su juo kovoti?

6 žingsniai

START - sukurti saugią ir palaikančią erdvę vaikams ir jaunimui kalbėtis apie lyčių nelygybę ir smurtą;

GALVOKITE apie lyčių lygybę ir ką reiškia būti „aš“. Suprasti lyčių vaidmenis, normas ir lūkesčius bei pradėti skatinti lygybę;

NUSTATYTI – ir suprasti įvairias smurto formas bei atpažinti įspėjamuosius smurto požymius;

RESPECT – pagarbūs santykiai. Ugdyti įgūdžius kurti savo santykius ir palaikyti draugus;

KALBĖKITE – už kiekvieno teises ir didinkite sąmoningumą;

IMTI VEIKSMŲ – sustabdyti smurtą. Sukurti ir vykdyti kampanijos renginį ar veiklą vietos bendruomenėje, siekiant didinti informuotumą apie smurto sustabdymą.

Pripažinkite lyties vaidmenį smurte

Nors berniukai ir vyrai patiria prievartą, svarbu prisiminti, kad dauguma smurto aukų yra moterys, o dauguma smurtautojų yra berniukai ir vyrai.

Išsiaiškinkite pagrindines smurto priežastis

Smurtas prieš mergaites ir moteris kyla iš vyrų dominavimo ir vyrų socializacijos. Sužinokite apie smurto prieš merginas ir moteris šaknis! Skaitykite knygas ir straipsnius, prisijunkite prie grupės mokykloje ir lankykite bet kokius jums prieinamus mokymus. Sužinokite apie smurto dėl lyties mitus ir tikrovę bei supraskite, kaip mūsų visuomenė jį toleruoja.

Pertraukite seksistinę ir diskriminacinę kalbą

Žodžiai yra galingi, ypač kai juos vartoja žmonės, turintys galią prieš kitus. Mes gyvename visuomenėje, kurioje žodžiai yra naudojami merginoms ir moterims nuvertinti. Lyčių pravardžiavimas siunčia žinią, kad merginos ir moterys nėra visiškai žmogiški. Kai į merginas ir moteris žiūrima kaip į nepilnavertes, tampa lengviau su

PROJEKTO REZULTATAS 2

jomis elgtis nepagarbiai ir smurtauti. Pakeiskite kalbėjimo būdą, kad pakeistumėte mąstymą.

Būkite kritiški ir klauskite

Būkite kritiški ir suabejokite, kaip žiniasklaida vaizduoja merginas ir moteris per televiziją, internete, žurnaluose ar muzikiniuose vaizdo įrašuose. Žiniasklaida reguliariai naudoja smurto prieš moteris vaizdus, o merginos ir moterys seksualiai išnaudoja prekėms parduoti.

Parašykite arba atsiųskite įmonei el. laišką apie neigiamus moterų ir mergaičių įvaizdžius ir nepirkite jų gaminių.

Išsiųsk žinutę!

Jaunimui nereikia pasikliauti pagrindine žiniasklaida, kad gautų žinią. Socialinė žiniasklaida yra puikus būdas dalytis straipsniais, patarimais ir smurto prevencijos priemonėmis.

Praneškite apie nuotraukas ir žinutes, kuriose išnaudojamos moterys ir merginos

Praneškite apie visas matomas nuotraukas ir įrašus, kuriuose išnaudojamos arba žeminamos merginos ir jaunos moterys socialinės žiniasklaidos svetainėse, pvz., „Facebook“, „Twitter“ ir „Instagram“.

Nutraukite piktnaudžiavimą

Jei matote, kad vaikinai sugriebia merginą arba įstumia ją į jos spintelę, pasakykite ką nors, kad sustabdytumėte jo įžeidžiantį elgesį. Jei viena iš jūsų draugų yra apsvaigusi vakarėlyje ir ją veda vaikinai, neleiskite jam būti vienam su ja ir padėkite jai saugiai grįžti namo.

Nutraukite seksualinį priekabiavimą

Neužsiimkite jokiais seksualinio priekabiavimo formomis, pavyzdžiui, prisišaukimu ir nepageidaujamu prisilietimu, ir būkite įgalioti pasisakyti prieš draugus ir bendraamžius, kurie tai daro. Nežiūrėk į kitą pusę!

Sukurkite veiksmų planą

Iš anksto suplanuokite, ką darytumėte situacijose, kai jums pažįstami ar nepažįstami žmonės smurtauja. Kartais lengviau nutraukti prievartą, kai iš anksto žinai, ką pasakysi.

Nustokite kaltinti auką

PROJEKTO REZULTATAS 2

Nekaltinkite merginų ir moterų dėl to, kaip jos rengiasi ar vertina savo elgesį. Smurto negalima išvengti apribojant mergaičių laisves. Tai tik leidžia smurtui tęstis, nes smurtautojai tampa nematomi ir neatsakomi, o tie, kurie mato prievartą, tyli.

Sustabdykite išprievartavimo kultūrą

Vienas iš būdų sustabdyti prievartavimų kultūrą yra neleisti žmonėms sumažinti arba normalizuoti seksualinę prievartą ir prievartavimą juokaujant. Jei bendraamžis pajuokauja apie seksualinį smurtą prieš mergaites ir moteris, pasakykite, kad jums tai nejuokinga ir netoleruosite.

Sukurkite saugias erdves aptarti smurtą dėl lyties.

Po pamokų sukurkite klubą ar grupę, kurioje galėtumėte atvirai aptarti savo nuomonę ir patirtį bei palaikyti bendraamžius.

Konfrontuokite ir apmąstykite savo idėjas ir įsitikinimus

Apmąstykite savo įsitikinimus, veiksmus ir nuomones ir kodėl jų turite. Būkite sąžiningi, pripažinkite savo klaidas ir pasirūpinkite pakeisti savo mąstymą ir elgesį.

Nustokite stereotipuoti vyrų ir moterų vaidmenis.

Socialiniai vaidmenys ir lūkesčiai gali turėti įtakos mūsų sprendimams dėl santykių. Vyrai mokomi, kad reikšti jausmus nėra „vyriška“. Išnagrinėkite savo socialinius vaidmenis ir išmokite reikšti jausmus tiesiogiai ir be smurto, kad sukurtumėte prasmingesnius tarpasmeninius santykius.

Atminkite, kad smurtas yra pasirinkimas ir jo galima išvengti

Nesiteisinkite smurtaujančių draugų ir bendraamžių. Nepalaikykite nuomonių, kad smurtą sukelia psichikos ligos, pykčio valdymo įgūdžių trūkumas, alkoholio ir narkotikų vartojimas, stresas ir tt. Smurtas yra pasirinkimas ir jo galima išvengti.

Būkite palaikantys ir tikėkite

Kai merginos pasakoja apie savo gyvenime patirtą smurtą, patikėkite jomis. Labai retai merginos sugalvoja melagingas istorijas apie seksualinę prievartą ir smurtą. Tu gali būti pirmasis ir vienintelis žmogus, kuriam ji pasakoja. Tikėkite ja ir palaikykite jos sprendimus, nesmerkdami.

Žinokite apie turimus išteklius

Susipažinkite su savo bendruomenės merginoms ir moterims skirtais ištekliais, įskaitant moterų centrus, prieglaudas ir kovos su smurtu organizacijas. Būkite pozityvūs rešaltiniai jums artimoms merginoms, dalindamiesi informacija ir siūsdami rekomendacijas.

**Pasakyk NE diskriminacijai dėl lytis, seksualiniam
priekabiavimui ir seksualinei prievartai!**

2021-1-R001-KA220-YOU-000028555

PROJEKTO REZULTATAS 2

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Supraskite ir praktikuokite sutikimą!

Berniukai ir jauni vyrai turi būti pagarbūs užmegzdami seksualinius santykius ir neturėtų jaustis turintys teisę į mergaičių ir moterų kūną. Vien todėl, kad esate „gražus vaikiną“, nereiškia, kad turėtumėte turėti kokių nors lūkesčių.

Skyrius 2: Kova su įprastais klaidingais įsitikinimais ir elgesiu

„Kova su įprastais klaidingais įsitikinimais ir elgesiu: išžaginimo kultūra“.

Žemiau rasite nuorodas į projekto instagram puslapį. Norėdami sužinoti daugiau apie išprievartavimo kultūrą, galite perbraukti

Kas yra prievartavimo kultūra? <https://www.instagram.com/p/Cei-GzpNpei/>

Hiper vyriškumas ir vyriškumas <https://www.instagram.com/p/CgB9IK1tz4O/>

Objektyvavimas ir savęs objektyvavimas <https://www.instagram.com/p/ChC103cNkjY/>

Seksualizacija <https://www.instagram.com/p/CiaHOMJt9Sy/>

Aukų kaltinimas ir gėdinimas https://www.instagram.com/p/CiuUOE_tFw3/

Šaltiniai

Lesta, S., & Pana, A. (2012) Promuovere la sensibilizzazione nella Prevenzione della Violenza di Genere tramite l'Educazione tra Pari, Istituto Mediterraneo sugli Studi di Genere.

Jeff E. Brooks-Harris, Lori E. Davis, & Rosemary E. Simmons, Experiencing Diversity: Experiential Exercises for use in Multicultural and Diversity Workshops.

Wharf H., Barran C., Briones C., Francis G., Rudra U., Wilson A. Voices Against Violence, World Association of Girl Guides and Girl scouts.

<https://www.qhrc.qld.gov.au/lštekliai/case-studies/sexual-harassment-case-studies>

<https://wwcsa.org.au/lštekliai/sexual-harassment-case-studies/>

<https://www.istat.it/it/violenza-sulle-donne/il-fenomeno/violenza-dentro-e-fuori-la-famiglia/numero-delle-vittime-e-forme-di-violenza>

https://www.infodata.ilsole24ore.com/2018/07/25/la-violenza-le-denunce-gli-stupri-italia-la-statistica-della-paura/?refresh_ce=1

<https://www.shrm.org/hr-today/news/hr-magazine/pages/010215-gender-discrimination.aspx>

<https://www.youtube.com/watch?v=V4UWxIVvT1A>

<https://ec.europa.eu/justice/saynostopvaw/materials.html>

<https://www.gov.nl.ca/vpi/tips-and-tools/tips-for-youth-to-prevent-gender-based-violence-and-inequality/>

<https://www.youtube.com/watch?v=Vs7OG-NssLE>

www.marshall.edu

psychologybenefits.org

www.mindbodygreen.com

psychologytoday.com

exploringyourmind.com

that-guy.co.uk

MODULIS 1:

1. Kada darbdavys turi teisę diskriminuoti dėl lytinės tapatybės?

- A) Kai darbuotojai naudojami vonios kambariu, nesusiję su jų gimimo tapatybe.
- B) Niekada.
- C) Nežinau.

2. Seksualinis priekabiavimas iš tikrųjų yra tik erzinimo forma.

- A) Tiesa.
- B) Netiesa.
- C) Nežinau.

3. Siųsti draugui SMS žinutę, kuri skleidžia melagingas istorijas apie kito žmogaus seksualinį gyvenimą, yra gerai.

- A) Tiesa.
- B) Netiesa.
- C) Nežinau.

4. Ar lytis yra socialiai sukonstruota?

- A) Taip.
- B) Ne.
- C) Nežinau.

5. Ar seksas ir lytis yra tas pats dalykas?

- A) Taip.
- B) Ne.
- C) Nežinau.

MODULIS 2:

PROJEKTO REZULTATAS 2

6. Koks yra rizikos veiksnys, lemiantis, kad asmuo tampa agresoriumi diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinio prievartavimo atvejais:

- A) Skurdas arba ribotos ekonominės galimybės.
- B) Miego sutrikimai.
- C) Nepakankamas draugų patvirtinimas.

7. Koks teiginys NĖRA teisingas, susijęs su buvimu auka dėl diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinio prievartavimo:

- A) LGBTQ+ bendruomenės nariai labiau linkę patirti seksualinį priekabiavimą, palyginti su tiesioginiais žmonėmis.
- B) 38 % prievartautojų yra aukos draugai ar pažįstami.
- C) Vyrai dažniau tampa seksualinio smurto aukomis nei moterys.

8. Tradicinis požiūris į lyčių vaidmenis ir seksualinius santykius yra rizikos veiksnys:

- A) Tapimas agresoriumi diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos atvejais.
- B) būti auka, susijusia su diskriminacija dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos.
- C) abu.

9. Socialinė izoliacija yra rizikos veiksnys abiem, tampant agresoriumi ir didinanti tikimybę tapti auka, susijusia su diskriminacija dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos.

- A) Tiesa.
- B) Netiesa.
- C) Nežinau.

10. Požiūriai ir praktika, stiprinanti moterų pavaldumą ir toleruojanti vyrų smurtą (pvz., kraitis, nuotakos kaina, vaikų santuoka), yra rizikos veiksnys, lemiantis, kad asmuo tampa agresoriumi diskriminacijos dėl lyties, seksualinio priekabiavimo, seksualinės prievartos atvejais:

- A individualus lygis
- B) Visuomeninis lygis

C) Santykių lygis.

MODULIS 3:

11. Kokia diskriminacija dėl lyties gali atsirasti darbo vietoje:

- A) Finansų skyriuje dirba tik moterys.
- B) Negalėjai užimti aukštesnių pareigų dėl savo lyties.
- C) Moters kolega vyras pakvietė ją papietauti.

12. Kokioje situacijoje pastebima diskriminacija dėl lyties:

- A) Speciali moterų apsauga nėštumo ir gimdymo bei maitinimo krūtimi metu.
- B) Skirtingas moterų ir vyrų išėjimo į pensiją amžius.
- C) Į šokių klubą vyrai įleidžiami už 10 EUR, moterys už 20 EUR.

13. Profesorius surengia susitikimą su mergina studente savo namuose derinti baigiamojo darbo temą ir paprašo permiegoti su juo. Kaip pavadintumėte tokį profesoriaus elgesį?

- A) Diskriminacija dėl lyties
- B) Seksualinis priekabiavimas
- C) Seksualinė prievarta.

14. Kokioje situacijoje pastebimas seksualinis priekabiavimas:

- A) Žmogus gatvėje tau pasakys komplimentą.
- B) Vyras užleido vietą moteriai autobuse.
- C) Nepažįstamas vyras kavinėje tave apkabino ir norėjo pabučiuoti.

15. Jei patiriate diskriminaciją dėl lyties, galite kreiptis į:

- A) Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba
- B) Jūsų draugai
- C) Niekas.

MODULIS 4:

16. Ar kalbant apie seksualinę prievartą terminas išgyvenęs auka yra visiškai lygiavertis?

- A) Taip.
- B) Ne.
- C) Nežinau.

17. Kokie lyčių stereotipai siejami su seksualine prievarta?

- A. Labai apibendrintos idėjos apie tai, kokie buvo seksualinės prievartos asmenys arba situacijos.
- B) Aprašymas situacijos, kuri visada yra teisinga.
- C) Aprašymas situacijos, kuri visada yra klaidinga.

18. Neigiamos emocijos, susijusios su seksualinio smurto ar prievartos situacija (pyktis, verksmas, ašaros), yra:

- A) Nepageidaujamas ir turi būti nedelsiant sustabdytas, kad nepadarytų daugiau žalos išgyvenusiam.
- B) Natūralūs ir patartina leisti jiems pasireikšti saugioje ir palankioje aplinkoje.
- C) Privaloma, kitaip tai nėra normalu.

19. Kokia yra natūraliausia reakcija įveikiant seksualinę prievartą:

- A) Verksmas ar šokas.
- B) pyktis.
- C) Yra daug būdų, kaip žmonės reaguoja į pavojų ar užpuolimą, nėra nieko panašaus į „natūraliausią reakciją“.

20. Ką reiškia antrinės viktimizacijos terminas:

- A) Tai, kad auka / išgyvenęs asmuo dažnai nežino, ką daryti po užpuolimo.
- B) Faktas, kad tyrimo procesas gali būti taip pat sunkus ir sunkus, kaip ir pats užpuolimas.
- C) Kai faktas kartojasi.

MODULIS 5:

21. Kokie yra žingsniai siekiant kovoti su GBD?

- A) Pradėkite, pagalvokite, atpažinkite, gerbkite, kalbėkite, imkitės veiksmų
- B) Pradėkite, nerimaukite, atpažinkite, gerbkite, tylėkite
- C) Identifikuokite, apmąstykite ir venkite problemas

22. Kas yra svarbesnė kovojant su smurtu DĖL LYTIS?

- A) Intervencija
- B) Švietimas ir prevencija
- C) Vengimas

23. Svarbu klausytis ir tikėti išgyvenusiais užpuolimą

- A) Tiesa
- B) Netiesa
- C) Nežinau

24. Vyrai negali padėti kovodami su smurtu prieš moteris

- A) Tiesa
- B) Netiesa
- C) Nežinau

25. Jei abejojate, visada praneškite apie savo smurtą

- A) Tiesa
- B) Netiesa
- C) Nežinau

ATSAKYMAI

MODULIS 1:

- 1. B
- 2. B;
- 3. B
- 4. A
- 5. B

MODULIS 2:

- 6. A
- 7. C;
- 8. C
- 9. A
- 10. B

MODULIS 5:

- 21.A
- 22.B
- 23.A
- 24.B
- 25.A

MODULIS 3:

- 11. B
- 12. C;
- 13. B
- 14. C
- 15. A

MODULIS 4:

- 16. B
- 17. A
- 18. B
- 19. C
- 20. B